

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego

za lata 2007-2008

Cieszyn, wrzesień 2009 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp....str. 2
   1.1. Cel i zadania opracowania....str. 2
   1.2. Podstawa formalno-prawna opracowania....str. 2
   1.3. Metodyka sporządzenia opracowania....str. 2
   1.4. Materiały źródłowe....str. 4
2. Realizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego w latach 2007-2008....str. 4
   2.1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego....str. 5
      2.1.1. Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000....str. 5
      2.1.2. Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin....str. 10
      2.1.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów....str. 12
   2.2. Poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii....str. 14
      2.2.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych-racjonalna gospodarka wodno-ściekowa...str. 14
      2.2.2. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami....str. 17
      2.2.3. Ochrona powietrza – ekologiczne środki transportu i odnawialne źródła energii....str. 18
      2.2.4. Zrównoważony rozwój turystyki i agroturystyki....str. 21
      2.2.5. Ochrona przed hałasem i szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych....str. 23
   2.3. Edukacja ekologiczna, monitoring i poprawa bezpieczeństwa ekologicznego....str. 24
      2.3.1. Edukacja ekologiczna....str. 24
      2.3.2. Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami....str. 27
3. Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego w latach 2007-2008....str. 29
   3.1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego....str. 29
      3.1.1. Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000....str. 29
      3.1.2. Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin....str. 30
      3.1.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów....str. 31
   3.2. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego Poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii....str. 32
      3.2.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych-racjonalna gospodarka wodno-ściekowa...str. 32
      3.2.2. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami....str. 34
      3.2.3. Ochrona powietrza – ekologiczne środki transportu i odnawialne źródła energii....str. 35
      3.2.4. Zrównoważony rozwój turystyki i agroturystyki....str. 37
      3.2.5. Ochrona przed hałasem i szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych....str. 38
   3.3. Edukacja ekologiczna, monitoring i poprawa bezpieczeństwa ekologicznego....str. 39
      3.3.1. Edukacja ekologiczna....str. 39
      3.3.2. Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami....str. 40
4. Monitoring realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego....str. 42
   4.1. Mierniki społeczne....str. 43
   4.2. Mierniki ekologiczne....str. 46
   4.3. Mierniki ekonomiczne....str. 57
5. Podsumowanie i wnioski....str. 59

1. Wstęp

1.1. Cel i zadania opracowania

Celem sporządzenia Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego jest realizacja ustawowo nałożonego obowiązku, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2001 r., Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007 został przyjęty Uchwałą nr XIV/128/03 Rady Powiatu Cieszyńskiego z dnia 29 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007 oraz celów długoterminowych do roku 2016.

W 2007 r. został sporządzony pierwszy raport z wykonania Programu, obejmujący lata 2004-2006. Wnioski z raportu posłużyły opracowaniu w 2008 r. aktualizacji Programu.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015 została przyjęta Uchwałą nr XXVI/224/08 Rady Powiatu Cieszyńskiego z dnia 29 grudnia 2008 r.

W Programie Ochrony Środowiska oraz jego aktualizacji zostały wskazane zarówno zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska powiatu cieszyńskiego, jak i cele oraz zadania środowiskowe zmierzające do ich wprowadzenia na terenie powiatu. Ochrona środowiska przyrodniczego jest obowiązkiem obywateli i władz publicznych, które poprzez politykę zrównoważonego rozwoju powinny zapewnić nie tylko bezpieczeństwo ekologiczne, ale i dostęp do zasobów nieuszczuplonych współczesnemu i przyszłemu pokoleniu.

Niniejszy raport, obejmując lata 2007-2008, ocenia stopień realizacji celów i zadań przyjętych w Programie Ochrony Środowiska i jego aktualizacji, a także ocenia wpływ realizacji tych zadań na stan środowiska w powiecie cieszyńskim.

1.2. Podstawa formalno-prawna opracowania

Podstawą sporządzenia niniejszego raportu jest ustawa Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2001 r., Nr 62, poz. 627 z późn. zm.). Zgodnie z tą ustawą, organ wykonawczy powiatu w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza powiatowy program ochrony środowiska, uwzględniając wymagania niezbędne przy sporządzaniu polityki ekologicznej państwa. Program uchwala rada powiatu, natomiast co 2 lata organ wykonawczy powiatu sporządza raport z wykonania programu, który przedstawia radzie powiatu.

1.3. Metodyka sporządzenia opracowania

W Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego, uchwalonej w 2008 r. zmodyfikowano i rozszerzono Program tak, by dostosować dokument do aspektów wynikających z aktualnych uregulowań prawnych w ochronie środowiska, dokumentów wyższego rzędu, wniosków wynikających z Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska za lata 2004-2006 oraz aktualnej diagnozy stanu środowiska w powiecie cieszyńskim. Oba dokumenty zachowują spójność, a większość zadań środowiskowych jest kontynuowana. W Aktualizacji Programu wprowadzono nowe cele perspektywiczne i przyjęto odpowiednią hierarchię zakładanych celów, szczegółowo rozpisano cele perspektywiczne oraz wprowadzono mierniki realizacji Programu. W efekcie doskonalenia dokumentu, jakim jest Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego, w jego Aktualizacji sformułowano 3 cele długoterminowe, o charakterze stałych dążeń i perspektywie

osiągnięcia poza rokiem 2015, które – spełniając rolę osi priorytetowych – charakteryzują i systematyzują dążenia grupy celów średnioterminowych i kierunków działań na lata 2008-2011 (cele krótkoterminowe) z perspektywą na lata 2012-2015.

Dziedziny wskazane w Programie Ochrony Środowiska (2003 r.)	**Cele przyjęte w Aktualizacji Programie Ochrony Środowiska (2008 r.)**	
	Cele długoterminowe	**Cele średnioterminowe**
Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego Ochrona powierzchni ziemi	I. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego	I.1. Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 I.2. Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin I.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów
Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa Gospodarka odpadami Ekologiczne środki transportu i odnawialne źródła energii Ochrona przed hałasem Turystyka i rozwój agroturystyki	II. Poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii	II.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – racjonalna gospodarka wodno-ściekowa II.2. Minimalizacja obciążenia środowiska odpadami II.3. Ochrona powietrza - ekologiczne środki transportu i odnawialne źródła energii II.4. Zrównoważony rozwój turystyki i agroturystyki II.5. Ochrona przed hałasem i działaniem pól elektromagnetycznych
Edukacja ekologiczna Monitoring środowiska Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami	III. Edukacja ekologiczna, monitoring i poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	III.1. Edukacja ekologiczna III.2. Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami

Każdy z wyżej wymienionych celów średnioterminowych zawiera zadania szczegółowe, które w tekście Programu zestawiono tabelarycznie.

Niniejszy raport zakresem swym obejmuje lata 2007-2008 i jest sprawozdaniem z realizacji celów określonych zarówno w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego oraz Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015. Analiza stopnia wykonania zadań, zawarta w rozdziale 2 niniejszego opracowania, zawiera spis działań, które wynikają z obu ww. dokumentów:

- rok 2007 obejmuje zadania wskazane w Programie Ochrony Środowiska uchwalonym w 2003 r.,
- rok 2008 obejmuje zadania wskazane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska uchwalonej w 2008 r.

Zarówno w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego, jak i jego Aktualizacji wyodrębniono:

- zadania własne (W) – poprzez te zadania należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości przez Starostwo.
- zadania koordynowane (K) – pod zadaniami koordynowanymi należy rozumieć zadania, związane z ochroną środowiska, które będą realizowane przez Starostwo lecz nie finansowane. Zadania będą finansowane ze środków przedsiębiorstw, instytucji. gmin oraz ze

środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wojewódzkiego i centralnego.

- zadania we współpracy (Ws) – Starostwo będzie uczestniczyć finansowo w realizacji tych zadań wspólnie ze wskazanymi Partnerami.

1.4. Materiały źródłowe

Materiałami wyjściowymi do sporządzenia niniejszego raportu były:

1) informacje pozyskane z Gmin i instytucji z terenu powiatu cieszyńskiego w oparciu o nadesłane ankiety,
2) materiały i informacje Wydziału Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego,
3) „Informacja o stanie środowiska na terenie Powiatu Cieszyńskiego wg danych za rok 2007", Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej, Bielsko-Biała 2007,
4) „Informacja o stanie środowiska na terenie powiatu cieszyńskiego wg danych za rok 2008", Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej, Bielsko-Biała 2008,
5) „Ocena stanu sanitarnego i sytuacja epidemiologiczna powiatu cieszyńskiego za rok 2007", Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Cieszynie, Cieszyn 2007,
6) „Ocena stanu sanitarnego i sytuacja epidemiologiczna Powiatu Cieszyńskiego za rok 2008", Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Cieszynie, Cieszyn 2008,
7) informacje Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące powiatu cieszyńskiego za lata 2007 i 2008,
8) Projekt „Sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Cieszyńskiego", Starostwo Powiatowe w Cieszynie – EKOTOM 2009.

2. Realizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego w latach 2007-2008

Dla właściwej oceny stopnia wykonania zadań w latach 2007-2008, określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego oraz jego Aktualizacji wykorzystano informacje przedstawione w ankietach dostarczonych przez poszczególne Gminy, informacje uzyskane w konsultacjach i dokumentach przygotowanych przez Wydział Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego, jak również szeregu innych materiałów, wymienionych w punkcie 1.4, dotyczących okresu 2007-2008. W poniższych tabelach zachowano kolejność omawianych zagadnień zgodnie z porządkiem przyjętym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego tak, by zainteresowanym ułatwić możliwość dokonania stosownych porównań.

2.1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego

2.1.1. Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000

Oznaczenia przyjęte w tabeli:
w kolumnie nr 2: W – zadania własne; Ws – zadania we współpracy; K – zadania koordynowane
w kolumnie nr 5 i 6: znak X oznacza że zadanie wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) lub Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.). Znak X użyty w obu kolumnach oznacza że zadanie wprowadzone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) jest kontynuowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.).

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Wykorzystanie dokumentu „Waloryzacja zasobów województwa bielskiego" pod katem określenia zasobów przyrodniczych powiatu cieszyńskiego	W	Starosta Powiatu	Zadanie zrealizowane w okresie sprawozdawczym 2007-2008 r. przez Wydział Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego. Dokument został wykorzystany np. w trakcie wydawania decyzji środowiskowych.	X	X
Upowszechnienie informacji o obowiązkach spoczywających na posiadaczach zwierząt egzotycznych	W	Starosta Powiatu	Zadanie realizowane. Informacje udzielane są na życzenie zainteresowanych osób. Zadanie to jest wykonywane przez Wydział Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego.	X	X
Wspieranie inicjatyw dot. porządkowania (utrzymywania czystości) terenów leśnych i rekreacyjnych	Ws	Nadleśnictwo Wisła i Ustroń, powiat, gminy	Zadanie realizowane. W okresie 2007-2008 corocznie dofinansowywano ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej inicjatywy dot. porządkowania (utrzymywania czystości) terenów leśnych i rekreacyjnych. Pomoc udzielana była Nadleśnictwom Ustroń i Wisła, które przeprowadzały akcje porządkowania (utrzymywania czystości).	X	X
Doprowadzenie do właściwego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej w celu przywrócenia obecności raka szlachetnego i błotnego wraz z działaniami informacyjno-promocyjnymi	K	gminy, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego	Zadanie realizowane. Program restytucji raka powstał z inicjatywy Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Program przyczyni się do podniesienia różnorodności biologicznej potoków usytuowanych na terenie woj. śląskiego, które mają swoje źródła m.in. na terenie powiatu cieszyńskiego. W minionych latach zostały zasiedlone potoki i zbiorniki zlokalizowane w różnych częściach województwa śląskiego. Doprowadzenie do właściwego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej w celu przywrócenia obecności raka szlachetnego i błotnego wraz z działaniami informacyjno-promocyjnymi polega m.in. poprzez wprowadzanie kanalizacji sanitarnej, co sukcesywnie realizowane jest przez gminy.	X	X
„Program restytucji głuszca" Wolierowa hodowla głuszców w Nadleśnictwie Wisła	K	Nadleśnictwo Wisła	Zadanie realizowane. Wolierowa hodowla głuszców znajduje się na terenie Nadleśnictwa Wisła, w Jaworzynce koło Istebnej. Według inwentaryzacji	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**
			prowadzonej w latach 1999-2002, liczba ptaków spadła na terenie Beskidu Śląskiego do 10 szt., a na początku XX wieku ich liczbę szacowano na 220-270 sztuk. Od momentu wdrożenia programu do końca 2008 r., do naturalnego środowiska wypuszczono 232 ptaki. W celach edukacyjnych Nadleśnictwo zorganizowało specjalną Wolierę Pokazową, gdzie można obserwować życie głuszców.		
„Program restytucji pstrąga”	K	RZGW, Wojewoda	Zadanie realizowane. Realizacja zadania polega na odbudowie drożności wód oraz utrzymaniu naturalnych siedlisk i miejsc tarliskowych pstrąga. Zagadnienie jest kontrolowane przez RZGW. Prowadzone regulacje cieków w zakresie budowli inżynieryjnych na rzekach i potokach zmierzają w kierunku wybrania optymalnej konstrukcji, która z jednej strony sprosta zadaniom stawianym przez gospodarkę wodną, z drugiej zaś nie pociągnie za sobą szkodliwych zmian w zespołach organizmów wodnych.	X	X
Restytucja innych gatunków roślin i zwierząt cennych ze względów przyrodniczych	K	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Wojewoda, powiat, gminy	Zadanie realizowane. 1. Program ochrony i rozwoju zasobów wodnych województwa śląskiego w zakresie udrożnienia rzek dla ryb dwuśrodowiskowych, przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą nr II/34/3/2005 z 25 kwietnia 2005r., określił odcinki rzek województwa możliwe do udrożnienia celem odtworzenia historycznych miejsc wędrówki i tarła ryb dwuśrodowiskowych. Ostatnimi etapami realizacji programu (do roku 2015) mają być udrożnienia Wisły (dla migracji pstrąga potokowego i restytucji brzany). 2. ZPKWŚ w gminie Ustroń w 2008 r. prowadzono monitoring i inwentaryzację gniazd bociana białego. 3. W 2008 r. Samorząd Województwa Śląskiego rozpoczął realizację ,,Programu aktywizacji gospodarczej oraz zachowania dziedzictwa kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej – OWCA plus”. Zarastanie hal i polan górskich przyczynia się do ginięcia wielu cennych gatunków roślin i zwierząt oraz nieodwracalnych zmian w tradycyjnym krajobrazie. Lata regresu w hodowli owiec, których naturalnym miejscem wypasu są hale oraz łąki, spowodowały zachwianie równowagi ekologicznej w Beskidach. Twórcy programu chcą także stworzyć system zachęt dla prowadzenia wypasu owiec w trudnych warunkach na polanach i halach położonych powyżej 500 m n.p.m.	X	X
Rozpropagowanie wśród gmin informacji dotyczących posiadanych w powiecie form	Ws	gminy, organizacje pozarządowe	Zadanie realizowane. Informacje zawarte są w materiałach informacyjnych dostępnych w Urzędach Gmin, ukazują się w prasie i wydawnictwach	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**
ochrony przyrody oraz krajobrazu			lokalnych oraz na stronach internetowych gmin.		
Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii lobbingowej na rzecz ochrony przyrody w powiecie cieszyńskim	Ws	gminy, powiat, organizacje pozarządowe	Zadanie o charakterze spójnej kampanii lobbingowej w okresie sprawozdawczym 2007-2008 nie było realizowane. W 2008 r. rozpoczęto projekt „Program rozwoju i promocji produktów turystycznych oraz kulturowych Beskidzkiej 5”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Działania w ramach „Beskidzkiej 5” mają charakter spójnej kampanii reklamowej walorów turystycznych, przyrodniczych i kulturowych gmin Brenna, Istebna, Ustroń, Wisła, Szczyrk. Ogólnopolska kampania promocyjna „Beskidzkiej 5” polega na przeprowadzeniu szeroko zakrojonej, dwuetapowej kampanii promującej mikroregion turystyczny „Beskidzka 5”. Mikroregion ten, ze względu na swoją górską specyfikę, przeczy popularnemu wizerunkowi Śląska jako regionu przemysłowego, o zdegradowanym krajobrazie. Promocja „Beskidzkiej 5” pozwoli na przełamanie tego stereotypu, zbudowanie pozytywnych skojarzeń województwa, pokazanie nowej „pozytywnej energii”, z jaką może kojarzyć się Śląsk - siły płynącej z gór.	X	X
Określenie pożądanego stylu zabudowy w powiecie, wyznaczenie norm architektonicznych – opracowanie standardów urbanistyczno-architektonicznych – w ramach planów rozwoju z uwzględnieniem charakterystyki urbanistycznej poszczególnych gmin	Ws	gminy, powiat	Zadanie realizowane. Odpowiednie zapisy znajdują się w dokumentach gminnych: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych gmin. Dokonywane przez gminy zmiany planu zagospodarowania przestrzennego są prowadzone z uwzględnieniem zasad i standardów kształtowania, są każdorazowo uzgadniane m.in. ze Starostwem Powiatowym.	X	X
„Dzikie życie w mieście”. Tworzenie obszarów ochronnych na terenach miast. Opracowanie założeń projektowych i rozdysponowanie ich pośród gmin powiatu	K	gminy	Zadanie realizowane. W celu tworzenia obszarów ochronnych na terenach miast prowadzone są działania w kierunku waloryzacji terenów szczególnie cennych przyrodniczo na terenach miejskich powiatu. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy - dokumencie jakie posiada każda z gmin powiatu zawarte są propozycje co do lokalizacji i formy tworzonych obszarów chronionych na terenach poszczególnych gmin.	X	X
Promowanie projektów z zakresu ochrony i renaturyzacji ekosystemów	Ws	gminy, powiat, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, organizacje pozarządowe	Zadanie realizowane poprzez: - współpracę pomiędzy władzami powiatu, gminami oraz organizacjami pozarządowymi, - możliwość uzyskania dofinansowania projektów proekologicznych z budżetu GFOŚiGW, PFOŚiGW, WFOŚiGW,	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			- prowadzenie akcji edukacyjnych przez Nadleśnictwo Ustroń i Nadleśnictwo Wisła w zakresie projektów prowadzonych na terenie Nadleśnictw (np. „Program dla Beskidów” – przebudowa drzewostanów, Karpacki Bank Genów w Nadleśnictwie Wisła, Muzeum Świerka Istebniańskiego, Izba Historyczna przy Nadleśnictwie Wisła, Wolierowa Hodowla Głuszców wraz z Wolierą Pokazową, organizacja ścieżek dydaktycznych przez tereny leśne).		
Upowszechnienie informacji na temat obszarów systemu Natura 2000 w powiecie oraz zasad funkcjonowania systemu	Ws	Wojewoda, gminy, powiat, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, organizacje pozarządowe	Zadanie realizowane. Obecnie na terenie powiatu proponowane do objęcia ochroną Natura 2000 są następujące obszary: Beskid Śląski (ochrona zbiorowisk roślinnych), Pierściec (ochrona nietoperzy), Kościół w Górkach Wielkich (ochrona nietoperzy), Cieszyńskie Źródła Tufowe (ochrona czynnych tufów wapiennych), prawnie ustanowiono obszar Dolina Górnej Wisły (ochrona ostoi ptactwa). Informacje o terenach znajdują się na stronach www poszczególnych gmin, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, organizacji pozarządowych oraz w gminnych programach ochrony środowiska. Informacje znajdują się również na stronie www Ministerstwa Środowiska, a także pojawiają się w informatorach i folderach turystycznych regionu.	X	X
Opracowanie "Planów ochrony obszarów Natura 2000"	K	Wojewoda, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, gminy	Zadanie realizowane. Obecnie obowiązek sporządzenia "Planów ochrony obszarów Natura 2000" dotyczy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Obecnie powstaje projekt planu ochrony dla obszaru Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły”, wyznaczonego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313). Projekt planu powinien zostać opracowany do końca w 2009 r. W latach 2007-2008 gminy powiatu cieszyńskiego zgłaszały uwagi oraz brały udział w spotkaniach i konsultacjach organizowanych od 2007 r. przez Śląski Urząd Wojewódzki w związku z opracowywaniem projektu planu ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły”.		X
Uwzględnienie w planowaniu przestrzennym równowagi przyrodniczej istniejących ekosystemów jako warunków funkcjonowania obszarów Natura 2000	K	gminy w obszarach Natura 2000, mieszkańcy	Zadanie w trakcie realizacji. W gminach powiatu cieszyńskiego, w przypadku zmian w planowaniu przestrzennym (zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub zmian w miejscowych planach zagospodarowania gmin), na terenach które mogą oddziaływać na wyznaczone obszary Natura 2000, bądź na których wyznaczono takie obszary, każdorazowo uwzględniane są uwarunkowania wynikające z funkcjonowania obszarów Natura 2000. Zmiany w dokumentach gminnych są każdorazowo uzgadniane z RDOŚ.		X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			Na obszarach objętych ochroną zabronione jest podejmowanie działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.		
Propagowanie ekologicznego kierunku rozwoju rolnictwa na terenie obszaru Natura 2000	K	gminy, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, ARiMR	Zadanie realizowane. Informacje dotyczące możliwości uzyskania dodatkowych dopłat z tytułu uprawy w obszarze Natura 2000 można uzyskać w Urzędach Gmin (np. Urzędzie Miejskim w Strumieniu podczas dyżurów pełnionych w każdą środę przez pracownika Ośrodka Doradztwa Rolniczego). Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadził szkolenia dla rolników dot. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 ze szczególnym uwzględnieniem programu rolno środowiskowego i wypełnianie wniosków rolno środowiskowych i sporządzania planów działalności rolno-środowiskowej		X
Sporządzenie "Planu ochrony Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego"	K	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Wojewoda, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, gminy, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła	Zadanie w trakcie realizacji. Ustawa o ochronie przyrody nakłada na dyrektora Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego przygotowanie planu, który staje się częścią rozporządzenia Wojewody w sprawie ochrony. W okresie 2007-2008 r. rozpoczęto prace nad projektem planu.		X
Tworzenie Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCH) na terenie powiatu	K	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, gminy	Zadanie realizowane. Zadanie zakłada głównie współpracę międzygminną w zakresie wspólnego i spójnego obejmowania ochroną obszarów szczególnie cennych przyrodniczo położonych w granicach dwóch lub więcej gmin. W 2008 r. odbyło się spotkanie informacyjno-konsultacyjne w Urzędzie Gminy Brenna. Zadanie to jest bezpośrednio związane z kolejnym zadaniem.		X
Dążenie do stworzenia spójnej na poziomie powiatu strategii zagospodarowania przestrzennego gmin w zakresie ochrony środowiska, zawierającej określenie stref działań gospodarczych, rolniczych, przyrodniczych na terenie powiatu ze względu na obszary chronione, w tym Natura 2000	K	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Nadleśnictwo Wisła i Ustroń, gminy, powiat	Zadanie w trakcie realizacji. Gminy dążą do obejmowania najcenniejszych przyrodniczo obszarów różnymi formami ochrony. W 2007 r. ustanowiono Uchwałą Rady Gminy Cieszyn obszar chronionego krajobrazu pod nazwą „Cieszyńskie Pogórze" o powierzchni 830,8 ha, położony na obszarze gminy Cieszyn, w celu ochrony wyróżniającego się pagórkowatego krajobrazu o znaczących walorach estetycznych i zróżnicowanych ekosystemach, pełniących funkcję korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym W 2007 r. został utworzony Rozporządzeniem Wojewody Nr 41/07 z 31.07.07 użytek ekologiczny „Góra Tuł" w Goleszowie na pow.		X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			6,9 ha w celu ochrony górskiej łąki kośnej. W latach 2007-2008 z inicjatywy Góreckiego Klubu Przyrodniczego w trwały prace nad przygotowaniem Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Góra Bucze" w gminie Brenna.		

2.1.2. Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin

Oznaczenia przyjęte w tabeli:
w kolumnie nr 2: W – zadania własne; Ws – zadania we współpracy; K – zadania koordynowane
w kolumnie nr 5 i 6: znak X oznacza że zadanie wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) lub Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.). Znak X użyty w obu kolumnach oznacza że zadanie wprowadzone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) jest kontynuowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.).

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Wykonanie badań geologicznych terenów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo na okoliczność ewentualnego wystąpienia zjawisk osuwiskowych	Ws	Państwowy Instytut Geologiczny, gminy, powiat	Zadanie realizowane. Obecnie w Państwowym Instytucie Geologicznym jest realizowany projekt System Ochrony Przeciwosuwiskowej SOPO. Projekt jest realizowany celem rozpoznania i udokumentowania wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Wyniki projektu zostaną przedstawione na mapach w skali 1:10000 i będą pomocne w ocenie ryzyka osuwiskowego. Projekt składa się z trzech etapów, a zakończenie prac przewiduje się na rok 2016. W 2004 r. zrealizowano Mapę osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla 1 gminy powiatu cieszyńskiego - gminy Cieszyn. Ponadto informacje na temat terenów zagrożonych masowymi ruchami ziemi zawarte są w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin. W okresie 2007-2008 r. Starosta Cieszyński uzgadniał decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzje o warunkach zabudowy realizowanych w terenach zagrożonych	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			wystąpieniem osuwania się mas ziemnych. W uzasadnionych przypadkach inwestorzy zostali zobligowania do wykonania dokumentacji geologiczno-inżynierskich, które archiwizowane są w archiwum geologicznym Starostwa Powiatowego.		
Racjonalne korzystanie ze złóż kopalin w sposób nie dopuszczający do naruszenia równowagi w ekosystemie	W	powiat, podmioty gospodarcze	Zadanie realizowane. W zakresie działań związanych z ochroną zasobów złóż kopalin pospolitych w latach 2007-2008 zostało udzielonych przez Starostę 7 koncesji dla przedsiębiorców zajmujących się eksploatacją kopalin pospolitych. W okresie tym prowadzono również postępowania wyjaśniające w sprawie wydobycia kopaliny bez wymaganej koncesji lub niezgodnie z koncesją.	X	X
Urządzenie zieleni śródmiejskiej na terenie użytkowanym przez Starostwo i jego jednostki	W	Powiat	Zadanie realizowane. Wprowadzenie zieleni na tereny użytkowane przez Starostwo i jego jednostki prowadzone jest w miarę możliwości finansowych.	X	X
Urządzenie zieleni przy drogach powiatowych	W	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych	Zadanie realizowane. W 2007 r. działania polegające na cięciach sanitarnych drzew oraz usuwaniu drzew, krzewów będących w złym stanie zdrowotnym były dofinansowane z Powiatowego Funduszu Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej w Cieszynie.	X	X
Wykonywanie badań jakości gleb na podstawie przepisów prawa ochrony środowiska po ukazaniu się rozporządzenia w tej sprawie.	W	WIOŚ, gminy	Stosowne rozporządzenie nie ukazało się w latach 2007-2008. Obecnie oceny jakości gleby i ziemi oraz obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska przez WIOŚ. Na terenie powiatu w latach 2007-2008 r. nie prowadzono tego typu badań.	X	X
Zalesianie gruntów na podstawie ustawy o lasach	K	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, użytkownicy terenów, Nadleśnictwo Wisła i Ustroń	Zadanie realizowane. Powiększanie zasobów leśnych następowało w okresie 2007-2008 w wyniku zalesienia gruntów oraz podwyższania produkcyjności lasu w sposób określony w planach urządzenia lasu. Grunty przeznaczone do zalesienia w poszczególnych gminach określają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.	X	X

2.1.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Oznaczenia przyjęte w tabeli:
w kolumnie nr 2: W – zadania własne; Ws – zadania we współpracy; K – zadania koordynowane
w kolumnie nr 5 i 6: znak X oznacza że zadanie wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) lub Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.). Znak X użyty w obu kolumnach oznacza że zadanie wprowadzone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) jest kontynuowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.).

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Inicjowanie działań edukacyjnych w zakresie gospodarki leśnej	Ws	Nadleśnictwa Ustroń i Wisła	Zadanie realizowane. W Nadleśnictwach corocznie organizowane są „dni otwarte” oraz inne akcje edukacyjne. W Nadleśnictwie Ustroń działa Izba Przyrodniczo-Historyczna w której można zapoznać się z historią leśnictwa na Śląsku Cieszyńskim, ciekawe ekspozycje przyrodnicze znajdują się w Regionalnym Leśnym Ośrodku Edukacji Ekologicznej „Leśnik”. Na terenie Nadleśnictwa Wisła działa Wolierowa Hodowla Głuszców wraz z Wolierą Pokazową oraz Karpacki Bank Genów wraz z Muzeum Świerka. Na obszarze Nadleśnictw funkcjonują ścieżki edukacji przyrodniczo-leśnej. Jest ich obecnie 8; powstały staraniem i nakładem środków własnych Nadleśnictw. Nadleśnictwa wydały foldery opisujące przebieg tras poszczególnych ścieżek, a do dyspozycji wycieczek zbiorowych lub indywidualnych zwiedzających służą w każdej chwili, wyznaczeni do prowadzenia edukacji w terenie, wyszkoleni pracownicy Nadleśnictw. Nadleśnictwa nawiązują kontakty z lokalnymi mediami, pozarządowymi organizacjami ekologicznymi działającymi na ich terenie oraz prowadzą liczne prelekcje w przedszkolach i różnego typu szkołach. Od zimy 2007/2008 połączone zespoły pracowników Żywca Zdrój i Fundacji Nasza Ziemia, we współpracy i pod nadzorem merytorycznym leśników z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach przygotowały „Program Moje Silne Drzewo”. Celem konkursu jest przygotowanie i realizacja działań, w formie projektu lub programu, na rzecz: poszerzania wiedzy o drzewach, informowania o problemach lasów beskidzkich, promocji ochrony lasów i drzew oraz inicjowania działań w zakresie ochrony i sadzenia drzew, a także promocji poszanowania wody. Efektem było dofinansowanie projektów. Konkurs adresowany był do przedszkoli, szkół podstawowych		X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			i gimnazjów, publicznych i niepublicznych m.in. z terenu powiatu cieszyńskiego. Dofinansowanie uzyskali m.in. Klub ekologiczny w Gimnazjum im. Jana Pawła II w Istebnej, Szkoła Podstawowa nr 6 im. Józefa Kreta w Ustroniu, Przedszkole nr 7 w Ustroniu, Klub ekologiczny w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Istebnej, Społeczne Stowarzyszenie Edukacyjne w Cieszynie, Szkoła Podstawowa Nr 6 w Cieszynie, Przedszkole nr 5 w Ustroniu.		
Sporządzanie uproszczonych planów urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa i nadzór nad wykonaniem planów	W	Starosta Powiatu	Zadanie realizowane. Uproszczone plany urządzenia lasów dla lasów będących własnością osób fizycznych oraz inwentaryzacji stanu lasu dla lasów będących własnością osób fizycznych i osób prawnych wykonuje Starosta. Realizacja tego zadania jest prowadzona na bieżąco, a dokumentacja przekazywana jest do Nadleśnictw, które w imieniu Starosty, na podstawie porozumienia, prowadzą nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa.	X	X
Przebudowa drzewostanów zagrożonych zamieraniem na terenie Nadleśnictwa Wisła i Ustroń	K	Nadleśnictwo Wisła i Ustroń	Zadanie realizowane. Przebudowa drzewostanów świerkowych jednogatunkowych jest realizowana w Nadleśnictwach Wisła i Ustroń od szeregu lat, obrazuje to zwiększający się powierzchniowy udział innych gatunków drzew. Jednakże stale dominującym jeszcze gatunkiem jest świerk, stanowiący 75%, na drugim miejscu plasuje się buk, stanowiący 15%, kolejna jest jodła, stanowiąca 10%. W latach 2007-2008 przebudowano łącznie ok. 400 ha drzewostanów (jodła, buk, modrzew i inne) – ponad 2 mln szt. sadzonek.		X
Zręby sanitarne świerka w obszarze Nadleśnictwa Wisła i Ustroń	K	Nadleśnictwo Wisła i Ustroń	Zadanie realizowane. Na terenach lasów Nadleśnictwa Ustroń i Wisła istnieje problem zamierania litych świerczyn, które zostały sztucznie wprowadzone w XIX i XX w. Zręby sanitarne są konieczne, a ich prowadzenie połączone jest z przebudową drzewostanów w kierunku lasów wielogatunkowych, zgodnych z siedliskiem. W latach 2007-2008 przeprowadzono zręby świerka na ok. 300 ha.		X
Podejmowanie działań zmierzających do ochrony lasu (zręby sanitarne, zabezpieczanie upraw leśnych przed zwierzyną zwalczanie szkodników, ochrona p.pożarowa w obszarze Nadleśnictwa Wisła i Ustroń)	K	Nadleśnictwo Wisła i Ustroń	Zadanie realizowane. Od kilku lat na terenie Nadleśnictw realizowany jest kompleksowy i długofalowy „Program dla Beskidów”. Celem programu jest zapewnienie trwałości i ciągłości występowania lasów o wysokich walorach przyrodniczych. Lasy na tym terenie znajdują się pod niekorzystnym oddziaływaniem wielu szkodliwych czynników, dlatego niezbędne jest stałe wdrażanie przedsięwzięć na rzecz zrównoważonego rozwoju lasów. W latach 2007-2008 przeprowadzono następujące działania: korowanie drewna, wykładanie pułapek feromonowych, (zwalczanie populacji kornika drukarza), zabezpieczanie przed zwierzyną (ochrona upraw leśnych).		X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			W ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013, od 2007 r. realizowany jest projekt: „Rewitalizacja beskidzkich lasów na polsko-słowackim pograniczu, w celu poprawy ich społecznych, ekologicznych i przeciwpowodziowych funkcji”.		

2.2. Poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii

2.2.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych - racjonalna gospodarka wodno-ściekowa

Oznaczenia przyjęte w tabeli:
w kolumnie nr 2: W – zadania własne; Ws – zadania we współpracy; K – zadania koordynowane
w kolumnie nr 5 i 6: znak X oznacza że zadanie wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) lub Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.). Znak X użyty w obu kolumnach oznacza że zadanie wprowadzone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) jest kontynuowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.).

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Wprowadzenie systemów pomiarowych zużycia wody w obiektach należących do Starostwa	W	Starosta Powiatu	Zadanie zrealizowane. System został wprowadzony.	X	X
Budowa / odbudowa systemu rowów odwadniających drogi	W	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych	Zadanie realizowane. Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w ramach realizowanych corocznie inwestycji w zakresie poprawy jakości infrastruktury drogowej na terenie powiatu na odcinkach dróg, gdzie wymagane przepisami prawa jest zorganizowanie systemów odwadniających drogi realizuje tego typu inwestycje.	X	X
Rewitalizacja rzeki Olzy i jej dorzecza	K	RZGW, gminy	Zadanie realizowane. Działania gmin polegają na rozbudowie sieci kanalizacyjnej na terenie zlewni rzeki Olzy. W 2008 r. RZGW wykonało	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			udrożnienie i uzupełnienie fragmentu zabudowy koryta Olzy.		
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminach	K	gminy, mieszkańcy	Zadanie realizowane. W gminach przydomowe oczyszczalnie realizowane są przez właścicieli nieruchomości na podstawie pozytywnych uzgodnień budowy przydomowych oczyszczalni przez mieszkańców, na obszarach zabudowy rozproszonej nie objętej planami dotyczącymi budowy gminnych kanalizacji. Część gmin dofinansowuje budowy przydomowych oczyszczalni ścieków z Gminnych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.	X	X
Rozbudowa sieci wodociągów publicznych, kanalizacji i budowa lokalnych oczyszczalni ścieków z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym	K	gminy, Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej	Zadanie realizowane. Wg ankietyzacji gmin, w latach 2007-2008 zrealizowano szereg przedsięwzięć w zakresie wzrostu dostępności mieszkańców gmin do sieci wodociągowych i kanalizacyjnych: - budowa kanalizacji w gminie Brenna o dł. ok. 24 km, - budowa wodociągów i kanalizacji w gminie Goleszów (wodociągi o dł ok. 13 km, kanalizacje o dł. ok. 15,3 km), - budowa wodociągów i kanalizacji w gminie Zebrzydowice (wodociągi o dł ok. 6 km, kanalizacje o dł. ok. 9,5 km), - budowa kanalizacji w gminie Cieszyn o dł ok. 5,5 km, - budowa kanalizacji w gminie Skoczów o dł ok. 2 km, - budowa kanalizacji w gminie Dębowiec o dł ok. 2 km, - budowa wodociągów na terenie gminy Strumień o dł. ok. 1,8 km, - budowa kanalizacji na terenie gminy Ustroń o dł. ok. 2,5 km, - budowa wodociągów na terenie gminy Wisła o dł. ok. 1 km, - budowa kanalizacji na terenie gminy Hażlach o dł. ok. 0,8 km, - budowa wodociągów i kanalizacji w gminie Istebna (wodociągi o dł. ok. 3 km, kanalizacje o dł. ok. 5,3 km).	X	X
Opracowanie warunków korzystania z wód regionu wodnego oraz planów ochrony przeciwpowodziowej w regionie	K	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Zadanie opracowania warunków korzystania z wód regionów wodnych w latach 2007-2008 nie było realizowane. Podstawą do ich zrealizowania są (zgodnie z Ustawą prawo wodne są zatwierdzone plany gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy, które z końcem 2008 r. znajdowały się w toku opracowywania.		X
Dążenie do realizacji programu „Ochrona Zlewni Jeziora Goczałkowickiego – ujęcia wody pitnej dla Aglomeracji Śląskiej i Górnej Wisły” - modernizacja i rozbudowa kanalizacyjnego systemu powiatu	K	gminy	Zadanie realizowane. Gmina Chybie w celu ochrony Zbiornika Goczałkowickiego została jednym z założycieli Śląskiego Klastra Wodnego, którego celem jest między innymi poprawa jakości wód Zbiornika Goczałkowickiego. W celu realizacji tego zadania w ramach Śląskiego Klastra Wodnego utworzono grupę roboczą, w której skład wchodzą gminy bezpośrednio przyległe do zbiornika, tj. Pszczyna, Goczałkowice, Strumień,		X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			Chybie oraz Starostwo Powiatowe w Pszczynie. Gmina Chybie zaplanowała budowę oczyszczalni ścieków i kanalizacji na swoim terenie. Wykonano studium wykonalności dla tego projektu, zlecono wykonanie projektu na budowę kanalizacji wraz z oczyszczalnią ścieków. Gmina Strumień również prowadzi działania w celu rozbudowy systemu kanalizacji, uzyskiwane są pozwolenia budowlane na poszczególne odcinki kanalizacji jak również na modernizację oczyszczalni ścieków w Strumieniu celem dostosowania jej parametrów do oczyszczenia ścieków z terenu całej gminy Strumień.		
Regulacja potoków i rzek	K	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	Zadanie realizowane. W 2008 r. RZGW wykonało udrożnienie koryta Olzy oraz naprawę koszy siatkowo-kamiennych. Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych wykonał w okresie 2007-2008 r. następujące regulacje: Zlewnia Odry: - regulacja fragmentu koryta rzeki Puńcówka w gminie Goleszów. Zlewnia Wisły: - regulacja fragmentu koryta rzeki Krzywaniec Górecki w gminie Brenna, - regulacja fragmentu cieku Z Łączki w gminie Dębowiec. W 2008 r. rozpoczęto następujące zadania w zlewni Odry: - regulacja fragmentu koryta rzeki Bobrówka w gminie Cieszyn i Goleszów, - regulacja fragmentu cieku Wapienny w gminie Goleszów. W ramach usuwania szkód powodziowych z 2007 r. w zlewni rzeki Wisły w 2008 r. wykonano lub rozpoczęto zabudowę wyrw i ubezpieczenia brzegów na ciekach: - Wschodnica w Gminie gminie Brenna, - Iłownica w gminie Skoczów, - Ustroński w gminie Ustroń, - Prawobrzeżna Młynówka Kiczycka w gminie Skoczów.	X	X

2.2.2. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami

Oznaczenia przyjęte w tabeli:
w kolumnie nr 2: W – zadania własne; Ws – zadania we współpracy; K – zadania koordynowane
w kolumnie nr 5 i 6: znak X oznacza że zadanie wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) lub Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.). Znak X użyty w obu kolumnach oznacza że zadanie wprowadzone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) jest kontynuowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.).

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Utrzymanie czystości na terenie powiatu	K, W, Ws	Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, powiat, gminy, szkoły	Zadanie realizowane. 1.Prace związane z utrzymaniem czystości na szlakach turystycznych oraz miejsc rekreacyjnych na terenach leśnych prowadzi Nadleśnictwo Ustroń i Nadleśnictwo Wisła. 2. W ramach środków z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej co roku udziela się dofinansowania w zakresie porządkowania terenów leśnych, rekreacyjnych oraz wzdłuż szlaków turystycznych z odpadów. 3. Większość gmin corocznie w swych budżetach przewiduje środki na likwidację dzikich wysypisk śmieci. Są one w ciągu roku na bieżąco likwidowane. 4. Gminy i szkoły organizują akcje sprzątania, w której uczestniczą uczniowie szkół. Sprzątanie terenu gmin przez uczniów powiązanie jest w okresie wiosennym z obchodami „Dnia Ziemi”, a jesienią z ogólnopolską akcją „Sprzątania Świata” organizowaną we wrześniu.	X	X
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów	K, Ws	gminy, przedsiębiorcy zajmujący się zbiórką odpadów, mieszkańcy	Zadanie realizowane. W latach 2007-2008 rozwijano istniejące systemy segregacji na terenach wszystkich gmin.	X	X
Ograniczenie ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na wysypiska w strumieniu odpadów komunalnych	K, Ws	gminy, szkoły, przedsiębiorcy zajmujący się zbiórką odpadów, mieszkańcy	Zadanie realizowane. 1. Kompostowanie odpadów propagowane było w latach 2007-2008 poprzez artykuły jakie ukazywały się w lokalnej prasie (np. „Eko gazecie” - artykuł „Pomóż przyrodzie – kompostuj w ogrodzie”). 2. W Ustroniu obecnie działa kompostownia odpadów, w Cieszynie planuje się ponownie uruchomić kompostownię, która w poprzednich latach działała (rezygnacja inwestora prywatnego). 3. W części gmin stworzone zostały możliwości odbioru odpadów	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			biodegradowalnych zbieranych selektywnie przez firmy zajmujące się zbiórką odpadów. 4. gmina Chybie zakupiła 4 szt. kompostowników o poj. 700 l, które zostały przekazane szkołom i służą jako pomoc dydaktyczna w promowaniu procesu kompostowania, ale również są czynnie wykorzystywane do kompostowania odpadów zielonych pochodzących z koszenia terenów wokół szkół.		
Uporządkowanie i rozwój systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	K, W	gminy, właściciele budynków z wyrobami azbestowymi, szkoły, apteki, ośrodki zdrowia, powiat	Zadanie realizowane. 1. We wszystkich gminach rozwijane były systemy selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych. W części gmin mieszkańcy mają możliwość oddawania nieodpłatnie niewykorzystanych i przeterminowanych lekarstw z domowych apteczek do specjalistycznych pojemników tzw. konfiskatorów ustawianych w aptekach na terenach gmin. W budynkach użyteczności publicznej i w szkołach znajdują się pojemniki na zużyte baterie. 3. We wszystkich gminach opracowywane lub wdrażane są programy usuwania azbestu. W części gmin w latach 2007-2008 wykonano inwentaryzację budynków zawierających wyroby azbestowe. W części gmin można uzyskać dofinansowanie robót niezbędnych przy usuwaniu przez mieszkańców wyrobów azbestowych, z GFOŚiGW. 4. Na promocję postaw proekologicznych w zakresie usuwania azbestu wśród mieszkańców powiatu cieszyńskiego wydatkowano z PFOŚiGW w 2007 r. 2 640 zł, w 2008 r. 3 000 zł.	X	X

2.2.3. Ochrona powietrza – ekologiczne środki transportu i odnawialne źródła energii

Oznaczenia przyjęte w tabeli:
w kolumnie nr 2: W – zadania własne; Ws – zadania we współpracy; K – zadania koordynowane
w kolumnie nr 5 i 6: znak X oznacza że zadanie wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) lub Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.). Znak X użyty w obu kolumnach oznacza że zadanie wprowadzone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) jest kontynuowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.).

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Przebudowa i modernizacja dróg na terenie powiatu w celu ochrony powietrza i ochrony przed emisją hałasu	W	Powiatowy Zarząd Dróg Powiatowych	Zadanie realizowane. Najważniejsze zadania wykonane w latach 2007-2008 przez Powiatowy Zarząd Dróg Powiatowych: - przebudowa drogi powiatowej 2674 S Wisła Czarne-Szarcula-Kubalonka-ul. Zameczek, - przebudowa drogi powiatowej 2602 S Skoczów - Brenna z drogą powiatową 2600 S Grodziec - Górki w Górkach Wielkich, - przebudowa drogi S2644 w Jaworzynce, - poprawa spójności układu komunikacyjnego Cieszyna.	X	X
Termomodernizacja obiektów budowlanych na terenie powiatu	Ws	Właściciele obiektów, gminy, powiat	Zadanie realizowane. Poniżej zestawiono prace termomodernizacyjne wykonane w latach 2007-2008, które uzyskały dofinansowanie ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Cieszynie: - termomodernizacja budynku Cieszyńskiego Pogotowia Ratunkowego w Cieszynie wraz z budynkami garaży– docieplenie budynku szkoleniowego, izolacja ściany tylnej garaży i odwodnienie, - termomodernizacja obiektu nr 7 – Pawilon IV w Szpitalu Śląskim w Cieszynie - ocieplenie ścian zewnętrznych budynku, - wymiana stolarki okiennej w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Cieszynie. Na terenach gmin realizowano prace termomodernizacyjne na obiektach będących własnością gmin, mieszkańców i przedsiębiorców.	X	X
Wspieranie w skali powiatu systemu zachęt dla przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii	Ws	gminy, powiat	Zadanie realizowane. 1. W części gmin uchwalono programy ograniczenia niskiej emisji, które przewidują dofinansowania z GFOŚiGW przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii. 2. W 2007 r. ze środków PFOŚiGW dofinansowano doposażenie szkolnej Pracowni Poszanowania Energii – wizualizacja pracy układu solarnego w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Cieszynie.	X	X
Zaproponowanie ujednoliconych w skali powiatu przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia niskiej emisji	K	Marszałek Województwa	Zadanie w trakcie realizacji. Obecnie programy ochrony środowiska opracowywane są przez Marszałka Województwa na obszarach, na których ze względu na podwyższone wyniki zanieczyszczeń stwierdzono klasę czystości powietrza C (niezadowalającą). Można się spodziewać, że taki dokument dla strefy bielsko-żywieckiej (powiat bielski, cieszyński i żywiecki) zostanie sporządzony i wejdzie w życie do 2 lat. W części gmin uchwalono programy ograniczenia niskiej emisji, które zawierają działania na rzecz ograniczenia	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			niskiej emisji.		
Promowanie możliwych do wykorzystania na terenie powiatu cieszyńskiego odnawialnych źródeł energii (woda, wody termalne, biomasa, wiatr, biogaz)	K	Marszałek Województwa, Gminy, Organizacje Pozarządowe	Zadanie realizowane. Część gmin powiatu posiada opracowane analizy dotyczące odnawialnych źródeł energii. W części gmin uchwalono programy ograniczenia niskiej emisji, które zawierają działania na rzecz wykorzystania na terenie powiatu cieszyńskiego odnawialnych źródeł energii (woda, wody termalne, biomasa, wiatr, biogaz). W części gmin można uzyskać dofinansowanie z GFOŚiGW na realizację inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii.	X	X
Organizacja konferencji poświęconych odnawialnym źródłom energii w Euroregionie Śląsk Cieszyński	Ws	gminy, Organizacje pozarządowe	Zadanie realizowane. W minionym okresie odbyło się kilka szkoleń z udziałem przedstawicieli gmin, organizacji pozarządowych których tematyka dotyczyła m.in. odnawialnych źródeł energii: 1. W 2007 r. odbyła się współorganizowana przez Stowarzyszenie Ekoenergia Cieszyn 4 Międzynarodowa Uczniowska Konferencja w obszarze Zrównoważonej Energii „Energia Odnawialna w Teorii i Praktyce” „Dzień Energii w Cieszynie” 2. W 2008 r. odbyło się zorganizowane przez Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości wraz z Górnośląską Agencją Przekształceń Przedsiębiorstw spotkanie „Źródła termalne i solankowe szansą rozwoju dla śląska”, 3. W 2008 r. w Cieszynie odbyło się szkolenie „Modułowy system szkoleń - Świadectwo Kwalifikacji: szkolenie dla osób dokonujących naprawy i obsługi technicznej urządzeń i instalacji chłodniczych zawierających substancje kontrolowane oraz obrotu tymi substancjami” zorganizowane przez Krajowe Forum Chłodnictwa.	X	X
Promocja kotłowni wykorzystujących lokalny gaz (np. Kotłownia w Dębowcu) oraz instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii	K	gminy	Zadanie realizowane. W ramach programów termomodernizacji oraz opracowań możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii, jakie część gmin posiada, wskazywane są możliwości wykorzystania tego typu instalacji. W gminach przed przystąpieniem do realizacji programu ograniczenia niskiej emisji organizowane są akcje promocyjne mające na celu zebranie osób chętnych do zamontowania kolektorów słonecznych w ramach programu. Ogłoszenia pojawiały się w lokalnej prasie, umieszczane były na stronie internetowej. W gminie Chybie zorganizowana została wystawa kotłów oraz kolektorów słonecznych.	X	X
Promocja tras rowerowych	K	gminy, organizacje pozarządowe	Zadanie realizowane. Projekty tras rowerowych pojawiają się w uchwalanych gminnych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ponadto	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			zadanie realizuje Związek Komunalny Ziemi Cieszyńskiej. W części gmin opracowywano projekty budowlane nowych tras rowerowych (np. Gmina Brenna) Corocznie organizowane są cykliczne imprezy rowerowe (np. Regionalny Rajd Rowerowy „Do Źródeł Olzy").		
Dążenie do spełniania standardów emisyjnych z instalacji obiektów przemysłowych	K	podmioty gospodarcze	Zadanie realizowane. W przedsiębiorstwach na terenie powiatu następuje stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego. Jest to efektem rozpowszechniania systemów zarządzania środowiskowego objętych certyfikacją i obniżenia wielkości emisji substancji zanieczyszczających z obiektów spalania paliw o mocy większej od 50 MW.		X

2.2.4. Zrównoważony rozwój turystyki i agroturystyki

Oznaczenia przyjęte w tabeli:
w kolumnie nr 2: W – zadania własne; Ws – zadania we współpracy; K – zadania koordynowane
w kolumnie nr 5 i 6: znak X oznacza że zadanie wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) lub Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.). Znak X użyty w obu kolumnach oznacza że zadanie wprowadzone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) jest kontynuowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.).

Nazwa zadania (projektu)		Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Wspieranie inicjatyw promujących usługi agroturystyczne obszaru powiatu	Ws	Ośrodek Doradztwa Rolniczego, gminy, Organizacje pozarządowe, Powiat,	Zadanie realizowane. Duży wkład w rozwój tego sektora wnosi od kilku lat cieszyński oddział Ośrodka Doradztwa Rolniczego. W ciągu 2 ostatnich lat przeprowadzono kilkadziesiąt różnych działań z tematyki agroturyzmu, w tym wiele szkoleń, wycieczek, projektów. Szansą na ożywienie agroturystyki w regionie jest program „Odnowa wsi", w latach 2007-2008	X	X

Nazwa zadania (projektu)		Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			realizowany był w 6 sołectwach powiatu (4 sołectwa gminy Goleszów, 2 sołectwa gminy Hażlach). Organizatorem jest Śląski Związek Gmin i Powiatów, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym. Celem programu jest szeroko rozumiany rozwój wsi. Prezentacje wybranych działań w odnowie wsi zaprezentowane zostały podczas III Regionalnego Spotkania Liderów Odnowy Wsi w grudniu 2007 r. w Ustroniu.		
Wzbogacanie istniejących banków informacji turystycznej w powiecie cieszyńskim o informację o walorach przyrodniczych	K	powiat, gminy, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, organizacje pozarządowe	Zadanie realizowane. Materiały informacyjne dotyczące promocji turystyki dostępne są na stronach internetowych gmin oraz powiatu cieszyńskiego. Materiały dostępne są w Urzędach Gmin oraz punktach informacji turystycznej. W 2008 r. w Cieszynie otwarto nowy szlak turystyczny – Via Natura. Trasa turystyczna pokazuje turystom największe atrakcje przyrodnicze miasta.	X	X
Opracowanie projektu lokalizacji i zagospodarowania miejsc wypoczynku sobotnio-niedzielnego w rejonach o walorach przyrodniczo-krajobrazowych na terenie powiatu cieszyńskiego	K	gminy, organizacje pozarządowe	Zadanie realizowane. Strefy lokalizacji i zagospodarowania miejsc wypoczynku sobotnio-niedzielnego w rejonach o walorach przyrodniczo-krajobrazowych wydzielane są w gminnych planach zagospodarowania przestrzennego. Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „OLZA” w latach 2007-2008 r. realizowało projekt „Infotur”, którego celem jest poszerzenie oferty turystycznej na pograniczu polsko-czeskim. Skutkiem ma być znakowanie drogowe atrakcji turystycznych po polskiej i czeskiej stronie granicy, postawienie nowych tablic informacyjnych, znaków turystycznych oraz infokiosków. Rozwijano projekty „Greenways – szlaki dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego”, „Ekomuzea” oraz „Produkt loklany” i „Czysta Turystyka”'.	X	X
Dążenie do organizacji imprez masowych w miejscach wyznaczonych, z poszanowaniem środowiska naturalnego	Ws	gminy, powiat	Zadanie realizowane. W większości gmin istnieją obiekty lub miejsca przeznaczone dla organizacji imprez masowych. Tereny te zagospodarowywane i utrzymywane są zgodnie z zasadami ochrony środowiska. Na ogłoszony przez Zarząd Powiatu Cieszyńskiego otwarty konkurs ofert na wykonanie w roku 2008 zadań publicznych powiatu przez organizacje pozarządowe i podmioty z nimi zrównane w zakresie działalności pożytku publicznego wpłynęło 27 ofert zakresie turystyki. Wyłoniono 16 zadań, którym udzielono wsparcia finansowego.	X	X
Prowadzenie szkoleń z zakresu agroturystyki gospodarstw rolnych	K	Ośrodek Doradztwa Rolniczego, gminy	Zadanie realizowane. Materiały informacyjne dostępne są w Urzędach Gmin oraz Ośrodka Doradztwa Rolniczego. ODR zapewnia dostęp do najnowszych informacji organizuje specjalistyczne szkolenia, pokazy i seminaria	X	X

Nazwa zadania (projektu)		Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**
			wyjazdowe w kraju i za granicą. Każdego roku rolnicy mogą skorzystać z wyjazdów na Polagrę, Dni Pola, Dni Kukurydzy, oraz kilku wyjazdów zagranicznych. W ostatnich latach rolnicy mieli możliwość obejrzenia wystaw rolniczych , instytutów i szkół rolniczych, gospodarstw farmerskich, agroturystycznych w różnych częściach Europy (Francja, Dania, Holandia, Austria, Niemcy, Finlandia, Szwajcaria). Mogli się tam zapoznać z nowoczesnymi rozwiązaniami technologicznymi, mechanizacyjnymi, budowlanymi, agroturystycznymi,. Wiele informacji można uzyskać również w Cieszyńskim Stowarzyszeniu Agroturystycznym „Natura".		

2.2.5. Ochrona przed hałasem i szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych

Oznaczenia przyjęte w tabeli:
w kolumnie nr 2: W – zadania własne; Ws – zadania we współpracy; K – zadania koordynowane
w kolumnie nr 5 i 6: znak X oznacza że zadanie wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) lub Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.). Znak X użyty w obu kolumnach oznacza że zadanie wprowadzone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) jest kontynuowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.).

Nazwa zadania (projektu)		Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**
Sporządzenie mapy akustycznej powiatu	W	Starosta Powiatu, WIOŚ	Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska obowiązek sporządzenia mapy akustycznej dla powiatu cieszyńskiego jest określony do 30.06.2012 r.	X	X
Badania hałasu w przypadku wyraźnej potrzeby (miejsca uciążliwe, protesty mieszkańców)	K	Powiat, WIOŚ	Zadanie realizowane. W okresie 2007-2008 r. Starosta prowadził 4 postępowania w sprawie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. W toku prowadzonych postępowań administracyjnych mobilizowano sprawcę przekroczeń norm hałasu do podejmowania działań, pozwalających na zmniejszenie bądź wyeliminowanie uciążliwości akustycznej.	X	X

Nazwa zadania (projektu)		Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Tworzenie i utrzymywanie zieleni pomiędzy terenami przemysłu i usług a terenami zabudowy mieszkaniowej	K	gminy	Zadanie realizowane poprzez zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin.	X	X
Dążenie do minimalizacji oddziaływania istniejących i potencjalnych pól elektromagnetycznych	K	Właściciele urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne	Zadanie realizowane poprzez zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin. Wg ankietyzacji gmin, w gminie Ustroń w 2007 roku wykonano badania i ocenę pola elektromagnetycznego na terenie strefy uzdrowiskowej w 25 punktach miasta.		X

2.3. Edukacja ekologiczna, monitoring i poprawa bezpieczeństwa ekologicznego

2.3.1. Edukacja ekologiczna

Oznaczenia przyjęte w tabeli:
w kolumnie nr 2: W – zadania własne; Ws – zadania we współpracy; K – zadania koordynowane
w kolumnie nr 5 i 6: znak X oznacza że zadanie wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) lub Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.). Znak X użyty w obu kolumnach oznacza że zadanie wprowadzone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) jest kontynuowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.).

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Organizacja systemu doradztwa, konsultacji, dla organizacji pozarządowych w obszarze ochrony środowiska	Ws	powiat, organizacje pozarządowe	Zadanie w trakcie realizacji. Podstawową formą współpracy Powiatu Cieszyńskiego z organizacjami było zlecanie w drodze konkursów ogłaszanych przez Zarząd Powiatu realizacji zadań organizacjom. Program współpracy obejmował m.in.: - prowadzenie internetowej bazy danych, dotyczącej organizacji pozarządowych, które mają swoją siedzibę na terenie powiatu cieszyńskiego. Informacje zamieszczone są na stronie internetowej powiatu: www.powiat.cieszyn.pl. - zamieszczanie na stronie internetowej powiatu wszelkich informacji	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			związanych ze współpracą powiatu cieszyńskiego z organizacjami pozarządowymi i realizacją Programu Współpracy. W ramach współpracy organizacje brały udział w Powiatowym Programie Profilaktyki i Promocji Zdrowia. Organizacje mogły się również ubiegać się o finansowanie lub współfinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Cieszynie. Ponadto pomoc i doradztwo w zakresie przepisów prawa w ochronie środowiska udzielane są w miarę możliwości wszystkim organizacjom pozarządowym, zgłaszającym się do Wydział Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Cieszynie.		
Organizacja powiatowego konkursu ekologicznego	W	gminy, szkoły, organizacje pozarządowe, powiat	Zadanie realizowane. W 2007r. Wicestarosta zaprosił do udziału w konkursie na wykonanie projektu ulotki informacyjnej o skutkach dla zdrowia i narażenia na azbest oraz obowiązku sukcesywnego usuwania go przez właścicieli nieruchomości Dyrekcje oraz uczniów wszystkich szkół ponadgimnazjalnych powiatu cieszyńskiego. Spośród 41 nadesłanych przez 64 uczniów prac komisja konkursowa wyłoniła sześć najciekawszych ulotek, na podstawie których opracowany został kalendarz na rok 2009r. Został on rozpropagowany wśród społeczeństwa powiatu. Całe zadanie (wydruk kalendarzy na 2009 r. oraz zakup nagród dla wszystkich uczestników konkursu) zostało sfinansowane z PFOŚiGW w Cieszynie.	X	X
Prowadzenie powiatowego „serwisu ekologicznego”	W	Starosta Powiatu	Zadanie realizowane. Zadanie to jest wykonywane cyklicznie przez Wydział Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Cieszynie. Informacje istotne dla ochrony środowiska umieszczane są na stronie internetowej Starostwa Powiatowego. Udostępniono tam dokumenty powiatowe: program ochrony środowiska dla powiatu cieszyńskiego, plan gospodarki odpadami dla powiatu cieszyńskiego, aktualizacje ww. dokumentów, sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla powiatu cieszyńskiego za lata 2005-2006, raport z realizacji programu ochrony środowiska dla powiatu cieszyńskiego za lata 2005-2006. Na bieżąco zamieszczane są informacje dotyczące decyzji i toczących się postępowań administracyjnych.	X	X
Aktualizacja programu szkolnego z zakresu ochrony środowiska bazującego na dobrych przykładach z powiatu cieszyńskiego, w tym organizacja warsztatów ekologicznych w	K	Kuratorium Oświaty, Szkoły	Zadanie realizowane. Problematykę ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. W szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich nauczyciele przekazują dzieciom przyrodnicze informacje	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
szkołach			dotyczące ich najbliższego otoczenia.		
Promowanie edukacji ekologicznej w oparciu o Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Beskidu Śląskiego" oraz Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ws	Kuratorium Oświaty, szkoły, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego	Zadanie realizowane. W ramach edukacji w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich organizowane są wycieczki w teren Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego" oraz Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.	X	X
Prowadzenie działań informacyjno – promocyjnych z uwzględnieniem możliwości przywrócenia obecności raków w rzekach powiatu cieszyńskiego skierowane do wszystkich gmin powiatu	Ws	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego	Zadanie realizowane. Działania prowadzi Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Materiały informacyjne dostępne są na stronie internetowej Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. W celu realizacji zadania Starostwo Powiatowe współpracuje z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Katowicach Oddział Biura w Żywcu. Oprócz badań bezpośrednich gromadzone są wszystkie informacje dotyczące występowania raków – stanowiska historyczne, obecne stwierdzenia i miejsca potencjalnego występowania.	X	X
Prowadzenie działań informacyjno – promocyjnych w zakresie rolnictwa ekologicznego i zdrowej żywności oraz agroturystyki	K	Ośrodek Doradztwa Rolniczego, gminy	Zadanie realizowane. Działania prowadzi Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Urzędy Gmin. W ciągu 2 ostatnich lat przeprowadzono wiele różnych działań z zakresu rolnictwa ekologicznego i zdrowej żywności oraz agroturystyki, w tym wiele szkoleń i wycieczek.	X	X
Organizowanie i wspieranie akcji promujących walory przyrodniczo-krajobrazowe powiatu	WS	organizacje pozarządowe, powiat, gminy	Zadanie realizowane. Informacje o środowisku przyrodniczym oraz o walorach przyrodniczo-krajobrazowych zamieszczane są na stronach internetowych gmin i powiatu. W wielu gminach wydano materiały promujące lokalne rezerwaty, parki, pomniki przyrody.	X	X
Edukacja ekologiczna i rolnicza dorosłych	K	Ośrodek Doradztwa Rolniczego, organizacje pozarządowe, gminy	Zadanie realizowane. Kształtowanie świadomości ekologicznej dorosłych mieszkańców powiatu cieszyńskiego odbywa się głównie poprzez media (prasa lokalna, strony www Urzędów Gmin, Starostwa Powiatowego oraz stowarzyszeń działających na terenie powiatu), w których zamieszczane są informacje dotyczące ochrony środowiska. Przykładem akcji z zakresu edukacji ekologicznej o cyklicznym charakterze jest corocznie organizowane „Sprzątanie Świata" i „Dnia Ziemi". Informacje na temat dobrych praktyk rolniczych można uzyskać w Urzędach Gmin. W ramach edukacji corocznie organizowane są przez Forum Rolnicze we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Cieszynie wystawy zwierząt, płodów rolnych, środki do produkcji rolnej oraz organizacja stoisk promocyjno-informacyjnych. Na terenie powiatu organizowane są Coroczne Dni Rybactwa – Wystawa Rybacka. Celem szkoleń cyklicznie realizowanych przez ODR jest poprawa	X	X

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**
			środowiska przyrodniczego i obszarów wiejskich poprzez przywracanie walorów lub utrzymanie stanu cennych siedlisk użytkowanych rolniczo, promowanie zrównoważonego systemu gospodarowania, odpowiednie użytkowanie gleb i ochrona wód, kształtowanie struktury krajobrazu, ochrona lokalnych ras zwierząt gospodarskich oraz lokalnych odmian roślin uprawnych.		
Upowszechnianie informacji w zakresie konieczności oszczędzania wody na terenie powiatu	Ws	powiat, gminy, Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej	Zadanie realizowane. Informacje pojawiają się w ogólnych folderach i ulotkach o tematyce ekologicznej.	X	X
Doposażenie Centrów Edukacji Ekologicznej	K	Nadleśnictwo Ustroń, Nadleśnictwo Wisła	Zadanie w trakcie realizacji. Nadleśnictwo Ustroń w miarę możliwości finansowych doposaża Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej „Leśnik”.	X	X
Doskonalenie systemu zarządzania środowiskowego na terenach Gmin	K	Urząd Marszałkowski, gminy	Zadanie realizowane. System zarządzania REMAS wdrażany jest przez Marszałka Województwa. Obecnie znajduje się w fazie budowy.	X	X

2.3.2. Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami

Oznaczenia przyjęte w tabeli:
w kolumnie nr 2: W – zadania własne; Ws – zadania we współpracy; K – zadania koordynowane
w kolumnie nr 5 i 6: znak X oznacza że zadanie wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) lub Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.). Znak X użyty w obu kolumnach oznacza że zadanie wprowadzone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2003 r.) jest kontynuowane w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego (2008 r.).

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**
Opracowanie i wdrożenie wspólnego systemu i wymiany informacji o ochronie środowiska, w tym w wymiarze transgranicznym	K	powiat, gminy, WIOŚ	Zadanie realizowane. Wymiana informacji w sytuacjach powodujących zagrożenia (w tym zagrożenia ekologiczne) odbywa się w ramach: - systemu wykrywania i alarmowania,		X

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy	Stan realizacji	Zadanie wynikające z Programu Ochrony Środowiska	Zadanie wynikające z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			- sieci radiokomunikacyjnej Starosty Powiatu Cieszyńskiego, - stałego dyżuru uruchamianego w przypadku realnego zagrożenia.		
Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w tym ćwiczenia w zakresie bezpieczeństwa ekologiczno-chemicznego	K	Straż Pożarna, Kuratorium Oświaty, WIOŚ, SANEPID, powiat, gminy, Inspekcja Sanitarna i Weterynaryjna, Policja	Zadanie realizowane. Edukacja społeczeństwa odbywała się poprzez: - wydawanie broszur, - prowadzone wykłady, okazyjne wystąpienia (np. na zebraniach sołeckich), - coroczne konkursy dla dzieci i młodzieży, - artykuły prasowe, - praktyczne ćwiczenia, ewakuacja szkoły na wypadek różnych zagrożeń, - szkolenia dla pracowników Urzędów Gmin zgodnie z rocznym planem szkoleń.	X	X
Prowadzenie działań w oparciu o stały monitoring przeciwpowodziowy w ramach sieci posterunków opadowych IMiGW i posterunków wodowskazowych IMiGW i RZGW wraz z systemem zarządzania w sytuacjach powodziowych	K	IMiGW, RZGW, powiat, gminy, Państwowa Straż Pożarna	Zadanie realizowane. Na terenie powiatu działa stały monitoring przeciwpowodziowy w ramach sieci posterunków opadowych IMiGW i posterunków wodowskazowych IMiGW i RZGW. Stany wód w przypadku zagrożeń są również monitorowane również przez gminne zespoły zgodnie z planem ochrony przeciwpowodziowej, jakie posiada część gmin.		X
Podejmowanie działań mających na celu doskonalenie systemu zapobiegania poważnym awariom, na rzecz ograniczenia ich skutków dla ludzi i środowiska.	K	Podmioty gospodarcze WIOŚ, Centra Zarządzania Kryzysowego, Państwowa Straż Pożarna, powiat, gminy	Zadanie realizowane. 1. W latach 2007-2008 r. WIOŚ otrzymał kilka zgłoszeń interwencyjnych dotyczących zdarzeń o znamionach poważnych awarii, które miały miejsce na terenie powiatu cieszyńskiego. Jedno ze zgłoszeń zakwalifikowano do poważnych awarii, był to wyciek gazu płynnego LPG na stacji w Skoczowie. 2. Prowadzono badania (WIOŚ i SANEPID) mające na celu podjęcie natychmiastowych działań zapobiegawczych w przypadku zaistnienia znaczących zagrożeń dla czystości środowiska. W 2008 r. SANEPID przeprowadził kontrolę wody z ujęć wodociągowych i wodociągów na terenie powiatu pod kątem przeznaczenia do spożycia przez ludzi. WIOŚ w 2008 r. przeprowadził 34 kontrole przestrzegania przepisów ochrony środowiska i norm w zakładach. W 20 przypadkach, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, wydano zarządzenia pokontrolne zobowiązując prowadzących kontrolowane instalacje do usunięcia uchybień. 3. W gminach zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym opracowywano Plany Reagowania Kryzysowego.		X

3. Efekty realizacji celów Programu ochrony środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego

3.1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego

3.1.1. Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000

Ochrona przyrody polega m.in. na obejmowaniu obszarów cennych przyrodniczo odpowiednią ochroną. Obecnie na terenie powiatu cieszyńskiego znajdują się następujące ustanowione i proponowane obszary Natura 2000:

- Dolina Górnej Wisły (ochrona ostoi ptactwa) – ustanowiony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000,
- Beskid Śląski (ochrona zbiorowisk roślinnych) – proponowany, zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 25.01.2008 r.,
- Pierściec (ochrona nietoperzy) – proponowany, zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 12.12.2008 r.,
- Kościół w Górkach Wielkich (ochrona nietoperzy) – proponowany, zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 21.01.2008 r.,
- Cieszyńskie Źródła Tufowe (ochrona czynnych tufów wapiennych) – proponowany, zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 21.01.2008 r.

Wszystkie wyżej wymienione proponowane obszary w najbliższym czasie formalnie, rozporządzeniem Ministra Środowiska staną się specjalnymi obszarami ochrony siedlisk.

W latach 2007-2008 trwały prace prowadzone przez Śląski Urząd Wojewódzki i Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska oraz gminy powiatu cieszyńskiego nad projektem planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły. Generalne zasady gospodarowania na obszarach Natura 2000 zostały zapisane w ustawie o ochronie przyrody. Natomiast szczegółowe zasady, dostosowane do wymogów ochronnych każdego obszaru, ustalane są indywidualnie dla każdego z tych obszarów właśnie poprzez zapisy planu ochrony. Plan ochrony przygotowany jest zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie trybu i zakresu opracowania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 i będzie podstawowym źródłem informacji o zasadach gospodarowania na obszarze Natura 2000.

W zakresie obszarów proponowanych do objęcia Naturą 2000, Ministerstwo Środowiska w latach 2007-2008 r. podjęło współpracę z wojewódzkimi konserwatorami przyrody, środowiskami naukowymi i organizacjami ekologicznymi w celu zakończenia prac nad budowaniem sieci Natura 2000. Przeprowadzono inwentaryzacje przyrodnicze mające na celu ocenę kompletności sieci Natura 2000. Efektem tych prac było zatwierdzenie proponowanych obszarów Natura 2000 przez Komisję Europejską.

Najważniejszą zasadą odnoszącą się do obszarów Natura 2000 jest zakaz podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan przyrody na tych obszarach. Zasadę tą należy stosować do już ustanowionych obszarów, ale również do projektowanych obszarów Natura 2000. Oznacza to m.in. wprowadzenie odpowiednich zapisów do planistycznych dokumentów gminnych: gminnych studiów uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W okresie 2007-2008 r., w przypadku zmian dokonywanych w dotychczas obowiązujących gminnych dokumentach, zapisy takie każdorazowo były przez gminy powiatu cieszyńskiego uwzględniane.

W zakresie obejmowania innymi formami ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, w 2007 r. ustanowiono Uchwałą Rady Gminy Cieszyn obszar chronionego krajobrazu o powierzchni 830,8 ha, pod nazwą „Cieszyńskie Pogórze". Obszar został ustanowiony w celu ochrony wyróżniającego się pagórkowatego krajobrazu o znaczących walorach estetycznych i zróżnicowanych ekosystemach, pełniących funkcję korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. W 2007 r. utworzony został Rozporządzeniem Wojewody użytek ekologiczny „Góra Tuł" w Goleszowie na pow. 6,9 ha w celu ochrony górskiej łąki kośnej. W latach 2007-2008 trwały również prace nad ustanowieniem nowego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego w gminie Brenna „Góra Bucze" oraz objęcia ochroną terenu wzdłuż cieku Bobrówka w Cieszynie. W okresie 2007-2008 r. wzrosła również liczba pomników przyrody: z 162 szt. do 178 szt. Ponadto, w 2007 r. rozporządzeniami Wojewody Śląskiego przyjęto 3 rezerwaty przyrody („Lasek Miejski nad Puńcówką", „Lasek Miejski nad Olzą", „Skarpa Wiślicka"), które wcześniej objęte były ochroną przez gminy.

W latach 2007-2008 na terenie powiatu było prowadzonych również szereg innych działań z zakresu czynnej ochrony przyrody, polegających głównie na:

- monitoringu i inwentaryzacji występowania cennych gatunków roślin i zwierząt,
- działań w zakresie restytucji głuszca oraz pstrąga,
- czynnej ochrony raka szlachetnego, płazów, bociana białego, sokoła wędrownego,
- zabiegach pielęgnacyjnych na pomnikach przyrody,
- wyznaczaniu nowych ścieżek dydaktycznych w terenach atrakcyjnych przyrodniczo.

Szczegółowy opis stanu realizacji wszystkich zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015", obejmujący lata 2007-2008 został zawarty w rozdziale 2.1.1.

3.1.2. Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin

Ochrona powierzchni ziemi dotyczy ochrony ukształtowania powierzchni ziemi (w tym również przed zjawiskami osuwiskowymi) oraz ochrony gruntów przed degradacją.

Rozwój osuwisk stanowi duże zagrożenie dla istniejącej infrastruktury, ma także wpływ na życie ludzi. Dotyczy to przede wszystkim zniszczeń, jakie mogą wywołać gwałtowne osunięcia się mas skalnych i ziemnych. W latach 2007-2008 na terenie powiatu cieszyńskiego realizowano projekt „SOPO" Państwowego Instytutu Geologicznego, w celu rozpoznania i udokumentowania wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi. W 2007 r. zrealizowano „Mapę osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi" dla obszaru gminy Cieszyn. W kolejnych latach powstaną mapy dla pozostałych gmin powiatu, zakończenie prac przewiduje się na rok 2016.

Racjonalne korzystanie ze złóż kopalin polega na prowadzeniu eksploatacji kopalin w sposób nie dopuszczający do naruszenia równowagi w ekosystemie. W latach 2007-2008 Starosta Powiatu Cieszyńskiego wydał łącznie 7 koncesji geologicznych na poszukiwanie i eksploatację złóż. Warunki koncesji narzucają prowadzenie eksploatacji w sposób nie powodujący zagrożenia dla środowiska.

W zakresie ochrony gruntów przez degradacją, w latach 2007-2008 kontynuowano rekultywację gruntów na obszarach, na których w poprzednich latach (2004-2006) stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości ziemi i gleby (prace rekultywacyjne realizowano na zlecenie właściciela terenu i sprawcy zanieczyszczenia na podstawie wydanych przez Starostę decyzji).

W latach 2007-2008 prowadzono zalesianie gruntów na podstawie ustawy o lasach. Zalesianie dotyczyło głównie gruntów leśnych Nadleśnictwa Wisła i Nadleśnictwa Ustroń. W przypadku gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych, od 2007 r. istnieje możliwość uzyskiwania dofinansowania na zalesianie z „Programu rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013" prowadzonego przez ARiMR. Po uruchomieniu ww. programu, w 2007 r. dofinansowanie na zalesienie gruntów uzyskały 4 osoby z terenu powiatu cieszyńskiego. W 2008 r. zainteresowanie programem było już większe i przewiduje się, że będzie wzrastać w kolejnych latach. Zalesienie gruntów rolnych o niskich klasach bonitacji gleb, podnosi ich wartość ekonomiczną, zwiększa udział lasów, a ściśle określone sposoby zakładania upraw leśnych i dobór gatunków drzew, wpłyną korzystnie na zwiększenie bioróżnorodności.

Szczegółowy opis stanu realizacji wszystkich zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015", obejmujący lata 2007-2008 został zawarty w rozdziale 2.1.2.

3.1.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Las jest jednym z najważniejszych elementów naturalnego środowiska, bogactwem oraz dziedzictwem społeczeństwa. W lasach powiatu cieszyńskiego zasada trwałego i zrównoważonego rozwoju znalazła swój wyraz we wdrożeniu ekologicznych zasad gospodarowania i utworzeniu Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego" (Zarządzenie nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 1994 r.). Na terenie Nadleśnictwa Wisła oraz Nadleśnictwa Ustroń prowadzi się przebudowę drzewostanów zwiększając udział gatunków liściastych. Pomimo licznych zagrożeń, takich jak: pożary lasów, gradacje szkodliwych owadów i patogeniczne oddziaływanie grzybów, stan zasobów leśnych powiatu cieszyńskiego ulega systematycznej poprawie. Działania podejmowane w lasach powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008, polegające na przebudowie drzewostanów zapewniają biologiczną i ekologiczną ochronę lasów. Odnowienia powierzchni leśnych dokonywane są w oparciu o plany urządzenia lasu opracowywane dla lasów państwowych i uproszczone plany urządzenia lasów dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz plany zalesień opracowywane przez Nadleśnictwa dla właścicieli gruntów rolnych podejmujących decyzje ich zalesienia, z uwzględnieniem gatunków drzew do istniejącego lub proponowanego typu siedliskowego lasu. Prowadzenie prac odnowieniowo-zalesieniowych w oparciu o plany lub uproszczone plany urządzenia lasów oraz plany zalesieniowe eliminuje powstawanie drzewostanów negatywnych, jednogatunkowych na nieodpowiednich siedliskach lasu.

Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Beskidu Śląskiego" stał się w ostatnich latach miejscem badań naukowych Wydziału Leśnego Akademii Rolniczej w Krakowie, Zakładu Gospodarki Leśnej Rejonów Przemysłowych i Regionów Górskich Instytutu Badawczego Leśnictwa i Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych z Katowic.

Funkcje społeczne lasów realizowane były w latach 2007-2008 m.in. przez ich szerokie udostępnianie dla potrzeb turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych. W tym celu utrzymywane są różnorodne urządzenia i obiekty; szlaki turystyczne, rowerowe, ścieżki spacerowe, dydaktyczne, wyciągi i trasy narciarskie, miejsca odpoczynku, punkty informacji turystycznej. Dla potrzeb edukacyjnych funkcjonuje w Ustroniu-Jaszowcu Regionalny Leśny Ośrodek Edukacji Ekologicznej z pełnym zapleczem hotelowo-szkoleniowym. Na terenie powiatu działa również Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Istebnej-Dzielcu, Muzeum świerka istebniańskiego w Wyrchczadeczce, Ośrodek Wolierowej Hodowli Głuszca wraz z Wolierą Pokazową oraz Karpacki Bank Genów wraz z Muzeum

Świerka w Nadleśnictwie Wisła. Szczegółowy opis stanu realizacji wszystkich zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015", obejmujący lata 2007-2008 został zawarty w rozdziale 2.1.3.

3.2. Poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii

3.2.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych - racjonalna gospodarka wodno-ściekowa

Najskuteczniejszą formą ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem jest redukcja ilości ścieków i ich oczyszczanie. Działania prowadzone na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008 dotyczyły głównie zadań projektowych z zakresu gospodarki ściekowej oraz działań budowlanych, tj. rozbudowy zorganizowanych systemów kanalizacyjnych wraz z oczyszczalniami na terenach poszczególnych gmin. Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu cieszyńskiego wzrosła w analizowanym okresie z 605,5 km do 641,7 km. Długość sieci wodociągowej wzrosła w analizowanym okresie z 1120,6 km do 1146,8 km.

Efektem realizacji zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej jest poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie powiatu. Stan jakości środowiska wodnego monitorowany jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W latach 2007-2008 na terenie powiatu cieszyńskiego prowadzono monitoring: diagnostyczny (w 4 punktach kontrolno - pomiarowych), operacyjny (w 11 punktach kontrolno – pomiarowych), wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb (w 15 punktach kontrolno - pomiarowych), wód powierzchniowych przeznaczonych do zaopatrzenia ludności (w 15 punktach kontrolno - pomiarowych).

W grupie wskaźników charakteryzujących stan fizyczny, I klasę jakości wody (najlepszą) odnotowano w punktach: Mała Wisła poniżej zbiornika w Wiśle Czarnem, Mała Wisła - jaz w Ustroniu Obłaźcu, Mała Wisła poniżej Kuźni Ustroń, Brennica ujście do Małej Wisły, Mała Wisła powyżej ujścia Bładnicy, Bładnica ujście do Małej Wisły, Mała Wisła - wpływ do zbiornika Goczałkowice, Czadeczka w miejscowości Jaworzynka, Puńcówka ujście do Olzy. W punktach Potok Zbytkowski - ujście do Małej Wisły oraz Bobrówka ujście do Olzy stwierdzono II klasę jakości wody, natomiast w czterech pozostałych: Knajka ujście do Małej Wisły, Prawobrzeżna Młynka Kiczycka - ujście do Małej Wisły, Bajerka wpływ do zbiomika Goczałkowice, Olza most Wisła-lstebna, jakość wody określono jako „poniżej stanu dobrego". O jakości wody w tych punktach zadecydowały podwyższone wartości zawiesiny.

W grupie wskaźników charakteryzujących warunki tlenowe, I klasę jakości wody (najlepszą) odnotowano w 5 badanych punktach kontrolno-pomiarowych (Mała Wisła poniżej zbiornika w Wiśle Czarnem, Mała Wisła poniżej Kuźni Ustroń, Brennica - ujście do Małej Wisły, Mała Wisła powyżej ujścia Bładnicy, Czadeczka w miejscowość Jaworzynka). W 9 pozostałych punktach odnotowano II klasę jakości wody, z wyjątkiem punktu Prawobrzeżna Młynka Kiczycka - ujście do Małej Wisły, w którym jakość wody określono jako „poniżej stanu dobrego". Wpływ na taką ocenę miały przede wszystkim podwyższone wartości BZT_5 i ChZT.

W grupie wskaźników charakteryzujących zasolenie i zakwaszenie we wszystkich monitorowanych punktach stwierdzono I klasę jakości wody, z wyjątkiem punktu: Potok Zbytkowski ujście do Małej Wisły, gdzie w grupie wskaźników charakteryzujących zasolenie odnotowano II klasę jakości.

W grupie wskaźników charakteryzujących warunki biogenne, I klasę jakości wody odnotowano w 6 badanych punktach (Mała Wisła poniżej zbiornika w Wiśle Czarnem, Mała Wisła - jaz w Ustroniu Obłaźcu, Brennica - ujście do Małej Wisły, Mała Wisła powyżej ujścia Bładnicy, Czadeczka w miejscowości Jaworzynka, Olza most Wisła-lstebna). W 8 pozostałych punktach stwierdzono II klasę jakości wody, z wyjątkiem punktu Potok Zbytkowski ujście do Małej Wisły, w którym jakość wody określono jako „poniżej stanu dobrego".

W grupie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego stan dobry stwierdzono we wszystkich monitorowanych punktach z wyjątkiem punktu Bobrówka ujście do Olzy, gdzie odnotowano przekroczenie wartości granicznych cyjanków.

W punktach monitoringu diagnostycznego (Mała Wisła poniżej zbiornika w Wiśle Czarnem, Mała Wisła - wpływ do zbiornika Goczałkowice, Czadeczka w miejscowości Jaworzynka oraz Olza most Wisła-lstebna) dokonano dodatkowo oceny stanu chemicznego. W punkcie Olza most Wisła-lstebna stan chemiczny wody określono jako „dobry". W pozostałych 3 punktach monitoringu diagnostycznego, w związku z przekroczeniami wartości granicznych WWA (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne), stan chemiczny określono jako „poniżej dobrego".

Dodatkowo w 3 punktach kontrolno-pomiarowych (Mała Wisła poniżej Kuźni Ustroń, Brennica - ujście do Małej Wisły, Bładnica - ujście do Małej Wisły) dokonano analizy wody pod kątem zawartości metali ciężkich takich jak: kadm, nikiel, rtęć i ołów. W punktach tych nie stwierdzono przekroczeń wartości granicznych badanych wskaźników.

Porównując klasyfikację w latach 2007 i 2008 stwierdzono poprawę jakości wody w dwóch punktach: Mała Wisła poniżej wylotu z Kuźni Ustroń i Mała Wisła wpływ do zbiornika Goczałkowice: z klasy poza A3 na kategorię A3; oraz Czarna Wisełka i Dobka ujście do Małej Wisły z klasy A3 na A2. Pogorszenie nastąpiło w Białej Wisełce ujście do Małej Wisły: z klasy A2 na A3 i w Piotrówce w Zebrzydowicach: z klasy A3 na poza A3. Dodatkowo w 2008 roku przebadano wodę w Olzie w Istebnej, gdzie stwierdzono kategorię A3, oraz Czadeczkę w której woda nie odpowiadała żadnej z trzech kategorii. Wskaźnikiem decydującym było zanieczyszczenie bakteriami coli.

W 2008 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, w oparciu o wytyczne Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, wykonał pierwszą ocenę eutrofizacji wód powierzchniowych powiatu. Oceną eutrofizacji objęto wszystkie punkty badane na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2004-2007. W każdym punkcie analizowano wielkości stężeń wskaźników charakteryzujących warunki biogenne: azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny oraz wskaźniki biologiczne (tylko w tych punktach w których były badane). O zaliczeniu punktu do eutroficznych decydował jeden lub więcej wskaźników przekraczających wartości graniczne dla stanu dobrego i stanu wyższego niż dobry, określone w ww. rozporządzeniu Ministra Środowiska. Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości wód w 29 punktach, tylko dwa z nich zaliczono do eutroficznych (potok Zbytkowski ujście do Małej Wisły i Pielgrzymówka ujście do Piotrówki).

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu realizowane są prawidłowo, a obejmowanie coraz większych obszarów systemami kanalizacji oraz właściwe oczyszczanie ścieków komunalnych i przemysłowych doprowadzi w przyszłości do poprawy jakości wód na terenie powiatu. Poprawa jakości wód oraz właściwe gospodarowanie wodami jest również przedmiotem działań prowadzonych na terenie powiatu przez Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej. Obejmują one głównie działania w zakresie regulacji koryt rzecznych w celu ochrony przeciwpowodziowej i właściwego utrzymania koryt rzecznych. Na przestrzeni ostatnich lat tradycyjne podejście do regulacji cieków uległo zmianie.

Wprowadzono proekologiczne podejście do regulacji cieku, zastępując betonowe umocnienia przez konstrukcje naturalne. Zabiegi takie zmierzają do stworzenia odcinków cieków bardziej przyjaznych naturze, zdolnych do wytworzenia miejsc rozwoju roślin i bytowania zwierząt. Zgodnie z zasadami dobrej praktyki w utrzymaniu rzek i potoków górskich powinno dążyć się do rewitalizacji (przywrócenia cech i wartości naturalnych, pierwotnych), a gdy nie jest to możliwe do rehabilitacji (ulepszenia najważniejszych cech środowiskowych strumienia). Najkorzystniejszym i racjonalnym ekonomicznie rozwiązaniem regulacji w terenach górskich, biorącym pod uwagę ochronę przeciwpowodziową, jest miejscowe wzmacnianie brzegów, ewentualnie budowa lokalnych, małych stopni wodnych umożliwiających migrację ryb, czy zalesienie zlewni dla podniesienia jej wodochłonności.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej o/Gliwice opracowuje obecnie plany gospodarowania wodami na terenie dorzeczy, które będą podstawą w przyszłości do opracowania warunków korzystania z wód regionów wodnych. Gminy powiatu cieszyńskiego przynależą do następujących regionów wodnych: Górnej Odry, Małej Wisły, Górnej Odry/Małej Wisły.

Szczegółowy opis stanu realizacji wszystkich zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015", obejmujący lata 2007-2008 został zawarty w rozdziale 2.2.1.

3.2.2. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami

We wszystkich gminach realizowane są gminne plany gospodarki odpadami, mające na celu minimalizację ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami.

W latach 2007-2008 we wszystkich gminach powiatu rozwijane były systemy selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, według zasad określonych w gminnych regulaminach utrzymania czystości i porządku, co spowodowało wzrost ilości segregowanych odpadów komunalnych. Kontynuowany i rozwijany był odzysk odpadów biodegradowalnych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych za pomocą kompostowania w przydomowych ogródkach oraz specjalistycznych kompostowników. W wielu gminach osiągnięto 100% wskaźnik objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych. Poprawa organizacji zbiórki odpadów na terenie powiatu, jaka nastąpiła w latach 2007-2008 zapobiega:

- powstawaniu tzw. „dzikich wysypisk", które mają ogromny wpływ na zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, gleb oraz powstawanie odorów,
- niekontrolowanemu spalaniu odpadów na powierzchni gruntów oraz w paleniskach domowych powodując zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Usprawnienie organizacji selektywnej zbiórki odpadów z podziałem na odpady niebezpieczne, surowce wtórne, odpady biodegradowalne i wielkogabarytowe we wszystkich gminach powiatu przyczyni się do poprawy stanu środowiska poprzez:

- stworzenie możliwości ponownego wykorzystania odpadów (stłuczka szklana, makulatura, tworzywa sztuczne, metale, oleje przepracowane),
- wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych trafiających na składowiska, powodujących znaczne zagrożenie zanieczyszczeniem substancjami toksycznymi wód i gleb,
- zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych deponowanych na składowiskach i skierowanie ich do kompostowania, co przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości

składowisk dla środowiska przyrodniczego oraz spowoduje uzyskanie materiału znajdującego zastosowanie w gospodarce (kompostu),

- zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach i tym samym ograniczenie terenu zajmowanego przez składowiska oraz wydłużenie czasu ich eksploatacji.

W okresie 2007-2008 r. część gmin wspierała finansowo mieszkańców (z Gminnych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest (demontaż materiałów budowlanych z budynków). Powiat ze swoich środków pomagał Nadleśnictwu Ustroń i Nadleśnictwu Wisła w usuwaniu odpadów ze szlaków turystycznych. Promował również postawy proekologiczne w gospodarce odpadami azbestowymi wśród mieszkańców powiatu cieszyńskiego w ramach realizacji zadania zawartego w „Programie usuwania azbestu dla Powiatu Cieszyńskiego". Ponadto w 2008 r. przyjęto uchwałą Rady Powiatu Cieszyńskiego „Aktualizację Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy długoterminowej do 2015 r.".

W latach 207-2008 r. zauważono poprawę w wielu dziedzinach gospodarki odpadami i udało się osiągnąć wiele celów, niemniej istnieją jeszcze problemy, które należy sukcesywnie rozwiązywać. Celem dalekosiężnym „Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Cieszyńskiego" jest dojście do systemu zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a w szczególności zasad postępowania zgodnie z hierachią gospodarki odpadami, czyli po pierwsze zapobiegania i minimalizacji powstających odpadów, a po drugie wykorzystywania właściwości materiałowych i energetycznych odpadów, a w przypadku, gdy odpadów nie można poddać procesom odzysku ich unieszkodliwianie, przy czym składowanie jest traktowane jako najmniej pożądany sposób gospodarowania odpadami. Realizacja zadań w okresie 2007-2008 r. miała na celu dążenie do wyżej opisanego uporządkowana gospodarki odpadami na terenie całego powiatu.

Szczegółowy opis stanu realizacji wszystkich zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015", obejmujący lata 2007-2008 został zawarty w rozdziale 2.2.2.

3.2.3. Ochrona powietrza – ekologiczne środki transportu i odnawialne źródła energii

Najskuteczniejszą formą ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem jest redukcja ilości emisji substancji zanieczyszczających atmosferę. Zanieczyszczenia powietrza na terenie powiatu są związane z niską emisją, emisją przemysłową oraz emisją pochodzącą z ciągów komunikacyjnych. Zanieczyszczenie powietrza ma swoje źródła w kilku sektorach ludzkiej działalności. W sezonie niegrzewczym występują głównie zanieczyszczenia pochodzenia przemysłowego, natomiast w sezonie grzewczym dominującym źródłem zanieczyszczeń, przede wszystkim pyłu, dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz węglowodorów, są paleniska domowe i lokalne kotłownie. Coraz istotniejszym źródłem zanieczyszczenia powietrza są spaliny samochodowe, zwłaszcza w aglomeracjach miejskich i w rejonie dróg o dużym natężeniu ruchu. W emisjach tlenków azotu i węglowodorów z pojazdów upatruje się jednej z głównych przyczyn wzrastającego poziomu stężeń ozonu troposferycznego. Reakcje chemiczne z udziałem prekursorów ozonu (tlenki azotu i lotne związki organiczne) i promieniowania słonecznego w decydujący sposób kształtują wysokie stężenia ozonu, szkodliwe dla ludzi i roślin.

Niska emisja, której szczególne nasilenie występuje w sezonie grzewczym może zostać ograniczona poprzez odpowiednią termomodernizację budynków i kotłowni oraz korzystanie

z ekologicznych i odnawialnych źródeł energii. W okresie 2007-2008 r. część gmin wspierała finansowo mieszkańców (z Gminnych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) w zakresie termomodernizacji budynków. Powiat ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wsparł termomodernizację Szpitala Śląskiego w Cieszynie oraz innych obiektów na terenie powiatu. Tego typu działania w perspektywie pozwolą na ograniczenie niskiej emisji.

Emisja przemysłowa determinowana jest ilościami gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza z danej instalacji oraz sposobami monitorowania tej emisji, których dopuszczalne poziomy określane są w wydawanych przez Starostę decyzjach oraz pozwoleniach zintegrowanych (określających rodzaje i ilości gazów i pyłów dopuszczonych do wprowadzania do powietrza z danej instalacji oraz sposoby monitorowania tej emisji, zmierzające do stosowania zwłaszcza w dużych zakładach technologii najmniej szkodzącej środowisku). W zakładach na terenie powiatu następuje stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie do wymogów prawa wspólnotowego. Jest to efektem rozpowszechniania systemów zarządzania środowiskowego objętych certyfikacją i obniżenia wielkości emisji substancji zanieczyszczających, czego z kolei efektem jest obserwowany od 2004 r. stały spadek poziomu emisji przemysłowych.

Zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy wyposażone w silniki spalinowe nie tylko bezpośrednio pogarszają jakość powietrza w rejonach o intensywnym ruchu drogowym, ale także biorą udział w reakcjach fotochemicznych zachodzących w atmosferze, wpływając na wzrost natężenia ozonu w warstwie troposferycznej. Ilość emitowanych zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych zależy od wielu czynników, między innymi od natężenia i płynności ruchu, konstrukcji silnika i jego stanu technicznego, zastosowania dopalaczy i filtrów, rodzaju paliwa i pochylenia podłużnego drogi. Zanieczyszczenia komunikacyjne są trudne do wyeliminowania, zwłaszcza wobec ciągłej rozbudowy szlaków komunikacyjnych i wzrostu ilości samochodów.

Badania jakości powietrza realizowane są na terenie powiatu cieszyńskiego w oparciu o pomiary wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Dla potrzeb oceny jakości powietrza na terenie Województwa Śląskiego wydzielono strefy i aglomeracje. Powiat cieszyński**,** wraz z bielskim i żywieckim znajdują się obecnie w strefie bielsko-żywieckiej (kod strefy PL.24.05.z.03). Corocznie dokonuje się oceny dla poszczególnych stref na postawie każdego z mierzonych wskaźników zanieczyszczeń, określając również klasę ogólną strefy oraz działania wynikające z klasyfikacji. W zależności od poziomów stężeń zanieczyszczeń rozróżnia się trzy klasy: A, B, C (od najbardziej do najmniej korzystnej). Podstawę klasyfikacji stref stanowi dopuszczalny poziom substancji w powietrzu oraz dopuszczalny poziom stężeń powiększony o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów stężeń niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2008 r., nr 25, poz.150). Ocenę na koniec 2008 r. dla strefy bielsko-żywieckiej wykonano w oparciu o całoroczne serie badań na stacjach monitoringowych zlokalizowanych na terenie powiatów cieszyńskiego, bielskiego, żywieckiego i obejmujących następujące zanieczyszczenia:

- stacja w Ustroniu przy ul. Sanatoryjnej 1 - pomiary stężeń dwutlenku siarki, tlenków azotu (NO, NO_2, NO_X), ozonu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM10 oraz parametrów meteorologicznych,
- stacja w Cieszynie przy ul. Mickiewicza 18 - pomiary stężeń dwutlenku siarki, tlenków azotu (NO, NO_2, NO_X), pyłu zawieszonego PM10 oraz parametrów meteorologicznych,
- stacja w Żywcu przy ul. Słowackiego 2 - pomiary stężeń dwutlenku siarki, pyłu zawieszonego PM10 oraz parametrów meteorologicznych,

- stacja WSSE w Cieszynie przy ul. Dojazdowej - dobowy pomiar pyłu zawieszonego PM10 z analizą zawartości metali ciężkich oraz benzo-α-pirenu w pyle,
- stacja WSSE w Żywcu przy ul. Kopernika - niskoobjętościowe pomiary pyłu zawieszonego PM10 z analizą zawartości metali ciężkich oraz benzo-α-pirenu w pyle,
- serie wyników z pasywnych pomiarów stężeń SO_2, NO_2 i benzenu zlokalizowanych na terenie powiatów bielskiego, żywieckiego i cieszyńskiego.

Ocena strefy bielsko-żywieckiej z uwzględnieniem *kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia*. Na koniec 2008 r. uzyskano następujące wyniki:

- brak punktów, w których występują przekroczenia dopuszczalnej wartości średniorocznego stężenia pyłu zawieszonego PM10,
- przekroczenie dopuszczalnej wartości średniodobowej pyłu zawieszonego PM10 wystąpiło na stacji w Cieszynie: 37 oraz 48 razy (w zależności od punktu pomiarowego), częściej niż dopuszczalna ilość - 25 razy w roku,
- średnia ilość dni z ostatnich trzech lat, w których odnotowano większą od dopuszczalnej maksymalnej wartości spośród ośmiogodzinnych średnich kroczących w ciągu doby dla ozonu (stacja w Ustroniu) przekroczyła dozwoloną ilość - 25 dni,
- ponadnormatywne stężenie benzo-α-pirenu w całej strefie bielsko-żywieckiej (podobnie jak i w całym województwie) 0,8 – 2,4 $\mu g/m^3$, przy wartości docelowej 1,0 $\mu g/m^{3,}$
- w całej strefie bielsko-żywieckiej ze względu na ponadnormatywną ilość dni z przekroczeniami wartości dopuszczalnych dla pyłu PM10 i ozonu oraz przekroczenia wartości dopuszczalnej benzo-α-pirenu – ustanowiono klasę łączną dla strefy: C,
- dla zanieczyszczeń SO_2, NO_2, CO, Pb, As, Cd, Ni, benzen w całej strefie bielsko-żywieckiej stwierdzono klasę wynikową: A.

Ocena strefy bielsko-żywieckiej z uwzględnieniem *kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.* Na koniec 2008 r. uzyskano następujące wyniki:

- dla zanieczyszczeń SO_2, NO_2 klasę wynikową: A,
- przekroczenia dopuszczalnej częstości (25 dni) poziomu docelowego 8-godzinnego (120 $\mu g/m^3$) w roku kalendarzowym, uśrednione w ciągu 3 lat – Ustroń 38 dni,
- przekroczenia poziomu docelowego ozonu wyrażonego jako AOT 40 * na stacji tła regionalnego w Złotym Potoku (poza obszarem powiatu cieszyńskiego) - klasa C,
- klasa łączna z *uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin* dla strefy: C.

Ocena strefy bielsko-żywieckiej z uwzględnieniem *kryteriów ustanowionych dla obszarów ochrony uzdrowiskowej.* Na koniec 2008 r. uzyskano następujące wyniki:

- dla zanieczyszczeń Pb, CO, SO_2, NO_2, As, Cd, Ni i benzen - klasę wynikową: A,
- ze względu na ponadnormatywną ilość dni z przekroczeniami wartości dopuszczalnych dla benzo-α-pirenu – ustanowiono klasę łączną dla strefy: C.

Ze względu na podwyższone wyniki niektórych zanieczyszczeń ustanowiono na koniec 2008 r. łączną klasę czystości C dla całej strefy. Niezbędne staje się więc opracowanie przez Marszałka Województwa Śląskiego i przyjęcie drogą uchwały, zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska, „programu ochrony powietrza" dla całej strefy. Można się spodziewać, że taki dokument zostanie sporządzony i wejdzie w życie do 2 lat.

Szczegółowy opis stanu realizacji wszystkich zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015", obejmujący lata 2007-2008 został zawarty w rozdziale 2.2.3.

3.2.4. Zrównoważony rozwój turystyki i agroturystyki

W ciągu ostatnich lat obserwuje się wzrost zapotrzebowania na turystykę na obszarze powiatu cieszyńskiego. Zadania w zakresie upowszechniania turystyki w powiecie cieszyńskim obejmowały m.in. wydawanie folderów promujących powiat cieszyński, współorganizację imprez turystycznych mających na celu promocję powiatu. Zadanie realizowane były zarówno na poziomie gmin jak i powiatu. Fachową organizacją promocji i sprzedaży usług agroturystycznych zajmowały się Ośrodki Doradztwa Rolniczego we współpracy ze Starostwem Powiatowym oraz gminami. W omawianym okresie wkład do tej promocji wniosły również gospodarstwa agroturystyczne z terenów szczególnie odwiedzanych przez turystów. Rozwój turystyki niesie pewne perspektywy rozwojowe, ale także stwarza zagrożenia, dlatego powinien dokonywać się w zgodzie ze środowiskiem, winien być zaplanowany i mieć charakter zrównoważony. W latach 2007-2008 w celu ochrony środowiska, zmniejszenia antropopresji związanej z ruchem turystycznym prowadzone były następujące działania:

- wprowadzono obszarowe formy ochrony środowiska przyrodniczego,
- prowadzono działania na rzecz właściwego zorganizowania ruchu turystycznego przez wytyczenie nowych tras rowerowych, ścieżek przyrodniczych, spacerowych,
- prowadzono działania na rzecz edukacji ekologicznej lokalnej społeczności.

Szczegółowy opis stanu realizacji wszystkich zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015", obejmujący lata 2007-2008 został zawarty w rozdziale 2.2.4.

3.2.5. Ochrona przed hałasem i szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych

Realizacja zadań z zakresu ochrony przed nadmiernym hałasem w latach 2007-2008 polegała głównie na badaniach klimatu akustycznego prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach oraz prowadzeniu przez Starostę postępowań w sprawie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu.

W 2007 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził badania monitoringowe hałasu komunikacyjnego na terenie miasta Cieszyna (skrzyżowanie ulic Korfantego i Bobreckiej oraz na Placu Słowackiego). Badania wykazały negatywny wpływ klimatu akustycznego na zabudowę mieszkaniową w bezpośrednim sąsiedztwie, dopuszczalny poziom hałasu dla terenów mieszkaniowych został nieznacznie przekroczony (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dopuszczalnych poziomów hałasu (Dz. U. nr 120, poz. 826)). Na podstawie dokonanej analizy akustycznej należy uznać obecny stan warunków akustycznych w otoczeniu analizowanych odcinków dróg (ulic) za negatywny, co wymagać będzie działań ograniczających ich oddziaływanie akustyczne. Niekorzystne przekroczenia wystąpiły również w porze nocnej. Wynika to zasadniczo ze wzmożenia ruchu tzw. ciężkiego w tym okresie.

W 2008 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził badania monitoringowe hałasu w środowisku, mające na celu określenie klimatu akustycznego na terenach ochrony uzdrowiskowej oraz na terenach zabudowy mieszkaniowej na terenie powiatu cieszyńskiego. Pomiary wykonano w Ustroniu i Wiśle. Analiza uzyskanych wyników pomiarów wykazała, że wskaźniki charakteryzujące hałas w godzinach dziennych, wieczornych i nocnych, w poszczególnych dniach pomiarowych sporadycznie przekraczały wartości dopuszczalne. Nie

odnotowano przekroczeń dopuszczalnych wartości długoterminowych (na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku).

W okresie 2007-2008 r. prowadzono 4 postępowania w sprawie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu przenikającego do środowiska. Starosta Cieszyński stwierdza przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu na podstawie przekazywanych wyników pomiarów dokonywanych przez WIOŚ w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej. W takim przypadku wszczynane jest z urzędu postępowanie administracyjnie dotyczące dokładnego zbadania możliwości decyzyjnego ustalenia dla danej jednostki, podmiotu czy zakładu dopuszczalnych poziomów hałasu. W toku prowadzonych postępowań mobilizuje się zakłady do podejmowania wszelkich możliwych działań, w tym przede wszystkim inwestycyjnych, pozwalających na znaczne zmniejszenie bądź też wyeliminowanie uciążliwości akustycznej, sygnalizowanej przez mieszkańców.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przed nadmiernym działaniem pól elektromagnetycznych w latach 2007-2008 polegała na badaniach i ocenie pola elektromagnetycznego prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W 2007 r. Właściciele urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne w porozumieniu z samorządem gminy przeprowadzili w gminie Ustroń badania i ocenę pola elektromagnetycznego na terenie strefy uzdrowiskowej, z kolei Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska zbadał pole elektromagnetyczne przy istniejącej stacji telefonii komórkowej w Cieszynie. Badania nie wykazały negatywnego wpływu istniejących źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Szczegółowy opis stanu realizacji wszystkich zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015", obejmujący lata 2007-2008 został zawarty w rozdziale 2.2.5.

3.3. Edukacja ekologiczna, monitoring i poprawa bezpieczeństwa ekologicznego

3.3.1. Edukacja ekologiczna

Ważnym elementem realizacji Programu Ochrony Środowiska jest świadomość ekologiczna społeczeństwa, biorącego aktywny udział w procesie ochrony środowiska. Edukacja ekologiczna jest procesem, którego głównym celem jest ukształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy mieszkańców powiatu w zakresie ochrony środowiska. W latach 2007-2008 edukacja ekologiczna realizowana była na różne sposoby, najczęstszą formą była działalność edukacyjna wobec dzieci i młodzieży w szkołach**,** prowadzona w różny sposób:

- w ramach jednej godziny lekcyjnej czy też kilku zblokowanych godzin, których tematy poświęcone były wybranym zagadnieniom z ekologii i ochrony środowiska.
- w ramach organizowanych w szkole zajęć pozalekcyjnych np. w szkolnych kółkach ekologicznych, gdzie młodzi ludzie pogłębiali wiedzę z wybranych dziedzin ekologii i ochrony środowiska, prowadzą badania, wykonują doświadczenia, upowszechniają wiedzę z tego zakresu, zachęcają innych uczniów do aktywności na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego.
- w ramach organizowanych wycieczek dydaktycznych o tematyce ekologicznej, lub tzw. zielonych szkołach, których celem było pogłębienie przez dzieci, młodzież wiedzy z wybranych zagadnień związanych z ekologią i ochroną środowiska naturalnego, kształtowanie wrażliwości wobec stanu środowiska oraz rozwijanie umiejętności badawczych.

- w ramach organizowanych przez jedną lub kilka szkół konkursów czy turniejów o tematyce ekologicznej. Forma współzawodnictwa dzieci i młodzieży ma silne oddziaływanie motywujące. W zależności od celu i tematu konkursu, uwrażliwia młodych ludzi na problemy związane z ekologią i ochroną środowiska, motywuje do samodzielnego pogłębiania wiedzy i silnie wpływa na kształtowanie, utrwalanie postaw proekologicznych.

Edukacja dorosłych polegała na organizowaniu szkoleń dla dorosłych w różnych grupach zawodowych (szkolenia pracowników samorządowych, rolników, podmiotów gospodarczych) przez organizacje zajmujące się ochroną środowiska, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Agencję Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa. Stosowano różnego rodzaju publikacje (ulotki, foldery, informatory itp.) i spotkania edukacyjne z lokalną społecznością, informacje w lokalnych mediach oraz konkursy o tematyce ekologicznej. Działania te były finansowane w całości lub w części z budżetów gmin lub budżetu Starostwa Powiatowego. Instytucjami z którymi najczęściej samorząd podejmował współpracę w zakresie edukacji ekologicznej były: Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Nadleśnictwo Ustroń, Nadleśnictwo Wisła, Kuratorium Oświaty, Związek Komunalny Ziemi Cieszyńskiej, szkoły i przedszkola, prywatni przedsiębiorcy, zakłady gospodarki komunalnej, ośrodki doradztwa rolniczego, lokalne stowarzyszenia i fundacje.

Przykładowe wymierne efekty transformacji świadomości ekologicznej na terenie powiatu Cieszyńskiego w ostatnich latach to zwiększenie liczby obszarów objętych ochroną przyrodniczą, wprowadzenie we wszystkich gminach systemów segregacji odpadów w tym odpadów niebezpiecznych, rozwój systemów kanalizacji i wodociągów.

Szczegółowy opis stanu realizacji wszystkich zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015", obejmujący lata 2007-2008 został zawarty w rozdziale 2.3.1.

3.3.2. Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami

Na terenie powiatu cieszyńskiego monitoring środowiska i nadzwyczajnych zagrożeń prowadzą:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (monitoring jakości środowiska: zanieczyszczeń powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego, przestrzegania przepisów w zakładach),
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna (monitoring zagrożenia zdrowotnego ludności i warunków pracy w zakładach),
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (monitoring naturalnych zagrożeń środowiska: m.in. stanów powodziowych na rzekach, wysokich opadów, burz, trąb powietrznych, występowania gołoledzi i innych zagrożeń).

Monitoring jakości środowiska WIOŚ. W latach 2007-2008 monitoring powietrza na terenie powiatu cieszyńskiego prowadzony był przez WIOŚ na 3 stacjach monitoringowych (1 w Ustroniu, 2 w Cieszynie) oraz dodatkowo w 2007 r. w 6 punktach badań pasywnych, a w 2008 r. 5 punktach badań pasywnych usytuowanych w różnych miejscach powiatu cieszyńskiego. Kontrolę jakości wód powierzchniowych na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008 prowadzono w oparciu o monitoring: wód powierzchniowych dla określenia ogólnej klasy zanieczyszczeń (w 2007 r. w 16 punktach, w 2008 r. w 15 punktach), wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb (w 2007 r. w 9 punktach, w 2008 r. w 15 punktach), wód powierzchniowych przeznaczonych do zaopatrzenia ludności (w 2007 r. w 12 punktach, w 2008 r. w 15 punktach). W 2007 r.

przeprowadzono kontrolę hałasu komunikacyjnego w 2 punktach na terenie Cieszyna oraz kontrolę pola elektromagnetycznego przy stacji telefonii komórkowej w Cieszynie. W 2008 r. przeprowadzono badania mające na celu określenie klimatu akustycznego na terenach ochrony uzdrowiskowej oraz na terenach zabudowy mieszkaniowej w Ustroniu i Wiśle.

Działalność kontrolna WIOŚ i SANEPID. Badania prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska i Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną mają na celu podjęcie natychmiastowych działań zapobiegawczych w przypadku zaistnienia znaczących zagrożeń dla czystości środowiska. Zadaniem tych dwóch placówek jest egzekwowanie sankcji od mandatów poprzez kary aż do zamknięcia zakładów. Każdego roku przeprowadzanych jest kilkadziesiąt kontroli zakładów znajdujących się na terenie powiatu. W 2008 r. SANEPID przeprowadził kontrolę wody z ujęć wodociągowych i wodociągów na terenie całego powiatu pod kątem przeznaczenia do spożycia przez ludzi. Ponadto w latach 2007-2008 przeprowadzono szereg kontroli sanitarnych w obiektach użyteczności publicznej, zakładach produkujących żywność itp. oraz kontrolę warunków bhp w zakładach. WIOŚ w 2008 r. przeprowadził 34 kontrole przestrzegania przepisów ochrony środowiska i norm w zakładach. W 20 przypadkach, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, wydano zarządzenia pokontrolne zobowiązując prowadzących kontrolowane instalacje do usunięcia uchybień. Spośród 31 podmiotów gospodarczych o podstawowym znaczeniu dla powiatu w 2008 r. skontrolowano 8.

Sytuacja epidemiologiczna. W zakresie monitoringu sytuacji epidemiologicznej SANEPID na terenie powiatu cieszyńskiego w 2008 roku zarejestrowano 2 693 zachorowania na choroby zakaźne (w 2007r - 2 496). Najczęściej zgłaszanymi chorobami zakaźnymi były grypa i zachorowania grypopodobne, ospa wietrzna, płonica oraz choroby zakaźne przewodu pokarmowego. Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych na koniec okresu sprawozdawczego w 2008 r. w powiecie cieszyńskim należy ocenić jako dobrą. Obserwowany wzrost zachorowań na niektóre choroby zakaźne, miał podobnie jak w ubiegłych latach charakter sezonowy lub był kontynuacją trendów wielokrotnie obserwowanych wcześniej.

Poważne awarie. W latach 2007-2008 r. WIOŚ otrzymał kilka zgłoszeń interwencyjnych dotyczących zdarzeń o znamionach poważnych awarii, które miały miejsce na terenie powiatu cieszyńskiego. Jedno ze zgłoszeń zakwalifikowano do poważnych awarii, był to wyciek gazu płynnego LPG na stacji w Skoczowie. W wyniku rozszczelnienia instalacji LPG na stacji gazu doszło do wycieku mieszaniny gazów propan-butan i rozprzestrzenienia na okoliczne tereny wokół stacji. Akcję ratowniczą prowadziła KW PSP W Katowicach przy współudziale KP PSP w Cieszynie i KM PSP w Bielsku – Białej.

Monitoring zagrożeń środowiska IMiGW. Prowadzona w IMGW Państwowa Służba Hydrologiczno-Meteorologiczna w sposób ciągły prowadzi monitoring atmosfery i hydrosfery, w sytuacjach normalnych, jak i w stanie zagrożeń. W latach 2007-2008 r. na terenie powiatu działał stały monitoring przeciwpowodziowy w ramach sieci posterunków opadowych IMiGW i posterunków wodowskazowych IMiGW i RZGW. Stany wód w przypadku zagrożeń były również monitorowane przez gminne zespoły zgodnie z gminnymi planami ochrony przeciwpowodziowej. Zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym w gminach opracowano „Plany reagowania kryzysowego".

Szczegółowy opis stanu realizacji wszystkich zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015", obejmujący lata 2007-2008 został zawarty w rozdziale 2.3.2.

4. Monitoring realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego

W ramach sporządzanych w cyklach 2-letnich „Raportów z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego" monitorowane są mierniki efektywności realizacji przyjętej polityki ekologicznej Powiatu. Mierniki są bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2007-2008" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015". Przyjęto trzy grupy mierników: społeczne, ekologiczne i ekonomiczne.

Mierniki społeczne to:

- liczba mieszkańców powiatu wpływająca na stan czystości środowiska oraz obrazująca potencjalny udział społeczeństwa w działaniach związanych z ochroną środowiska,
- liczba zachorowań mieszkańców powiatu obrazująca stan środowiska w którym żyjemy.

W grupie mierników ekologicznych znajdują się mierniki określające stan środowiska, stopień zmian w nim zachodzących:

- liczba ludności korzystającej z komunalnych oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie ludności,
- jakość wód powierzchniowych,
- emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza,
- powierzchnie i obiekty objęte ochroną przyrodniczą,
- lesistość gmin powiatu,
- procent ludności objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych.

Mierniki ekonomiczne związane są z procesem finansowania inwestycji ochrony środowiska. Przyjęto następujące mierniki:

- wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska w poszczególnych gminach wg źródeł finansowania,
- wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska w z budżetu powiatu.

Mierniki realizacji zostały opracowane na podstawie danych:

1. publikacji Głównego Urzędu Statystycznego;
2. publikacji służb państwowych: Inspekcji Ochrony Środowiska, Inspekcji Sanitarnej;
3. ankietyzacji Gmin i materiałów udostępnionych przez Wydział Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego.

Do podstawowych zadań monitoringu prowadzonego w ramach „Raportów z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego" należy dostarczanie informacji o: aktualnym stanie i stopniu zanieczyszczenia poszczególnych komponentów środowiska na terenie powiatu, ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska, dynamice antropogenicznych przemian środowiska przyrodniczego. Prowadzony monitoring odznacza się systematyczną analizą wyników badań prowadzonych według zasad i metod ustalonych przez WIOŚ i SANEPID oraz sprawozdawczością GUS, część danych uzyskiwana jest na drodze ankietyzacji gmin. Informacje służą wspomaganiu działań na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska lub innych wymagań określonych przepisami,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych, przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy np. emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

W niniejszym raporcie dla porównania zachowano wyniki analiz przeprowadzonych w raporcie za lata 2004-2006. Monitoring został uzupełniony o wyniki za rok 2007 i 2008. W efekcie system monitoringu obejmuje już 5 lat, a jego kontynuacja w kolejnych latach pozwoli na przeprowadzenie

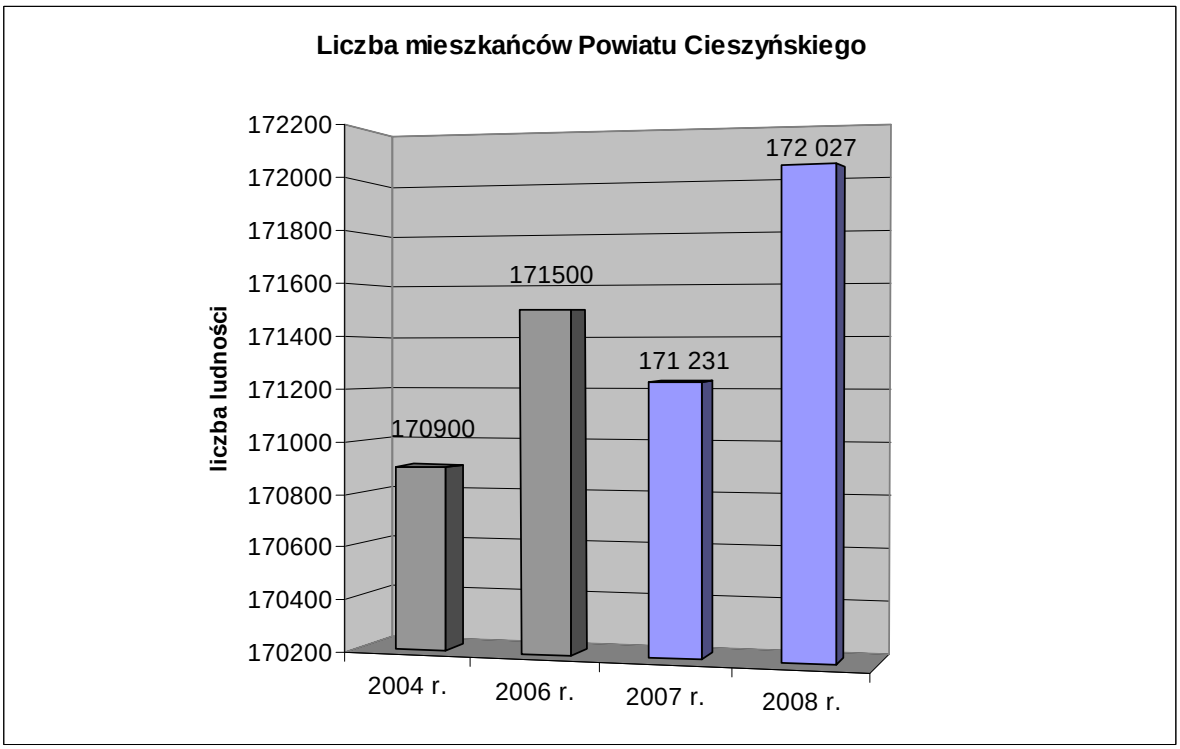
analiz w perspektywie oraz nakreślenie trendów w ochronie środowiska na terenie powiatu cieszyńskiego.

4.1. Mierniki społeczne

MIERNIK: Liczba mieszkańców

Liczba mieszkańców w powiecie cieszyńskim ma znaczący wpływ na stan czystości środowiska przyrodniczego; determinuje np. ilość wytwarzanych ścieków komunalnych, zapotrzebowanie na wodę, czy ilość powstających odpadów. Dane opracowano na podst. publikacji GUS.

Rys. 1. Liczba mieszkańców powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008.

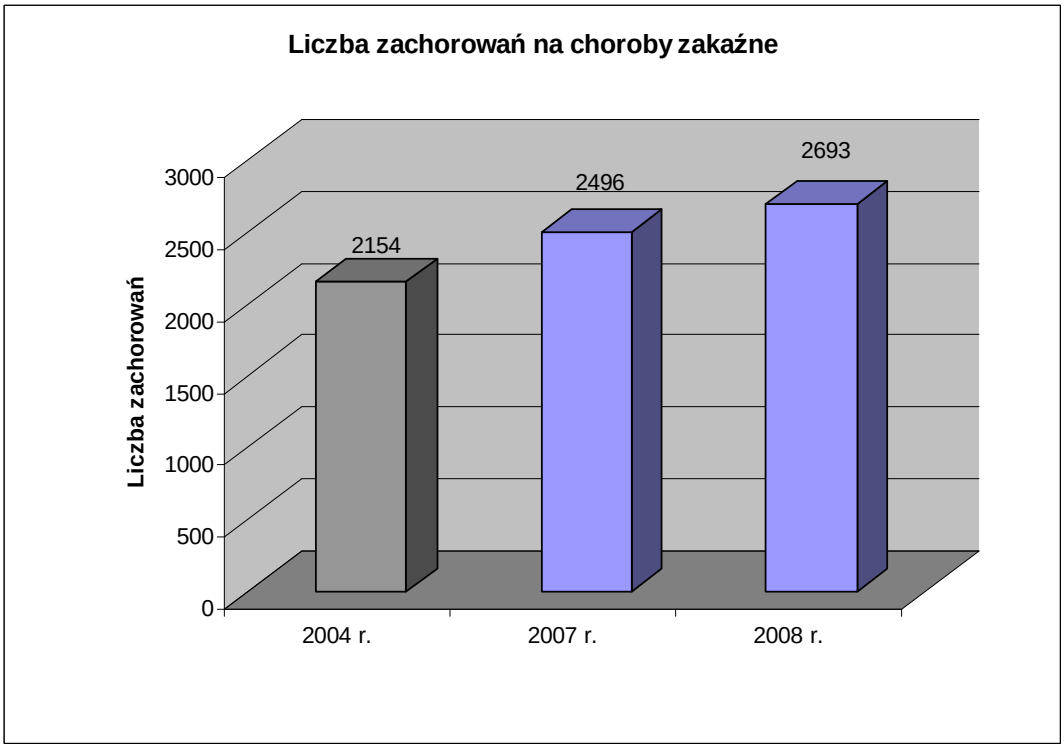
Tab. 1. Liczba mieszkańców powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008.

Rok	2004 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Liczba mieszkańców	170 900	171 500	171 231	172 027

MIERNIK: Liczba zachorowań (w tym na choroby zawodowe)

Liczba zachorowań w poszczególnych latach świadczy o poprawie bądź pogorszeniu stanu zdrowia obywateli, co ma związek ze stanem środowiska, w którym żyją. Na liczbę zachorowań na choroby zawodowe szczególny wpływ mają przestrzeganie przepisów bhp i ochrony środowiska w zakładach pracy na terenie powiatu. Dane opracowano na podst. publikacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

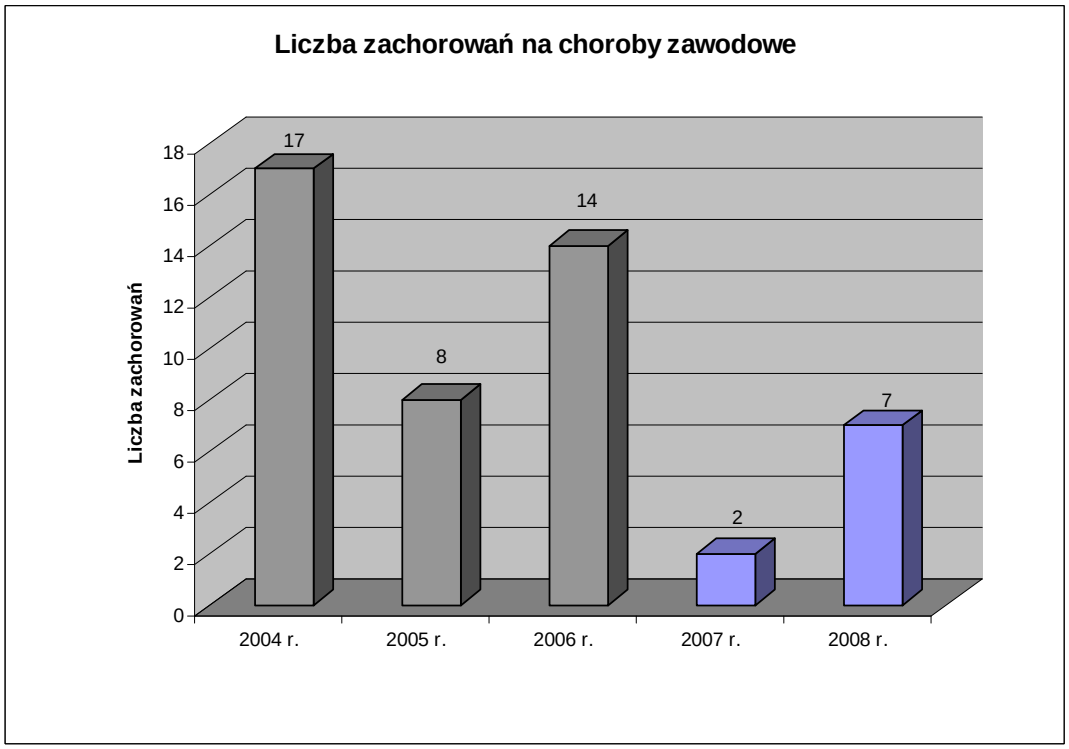
Rys. 2. Liczba zachorowań na choroby zakaźne na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008.

Tab. 2. Liczba zachorowań na choroby zakaźne na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008.

Choroba	Liczba zachorowań		
	2004 r.	2007 r.	2008 r.
Choroby zakaźne łącznie	2154	2496	2693

Rys. 3. Liczba zachorowań na choroby zawodowe na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008.

Tab. 3. Liczba zachorowań na choroby zawodowe na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008.

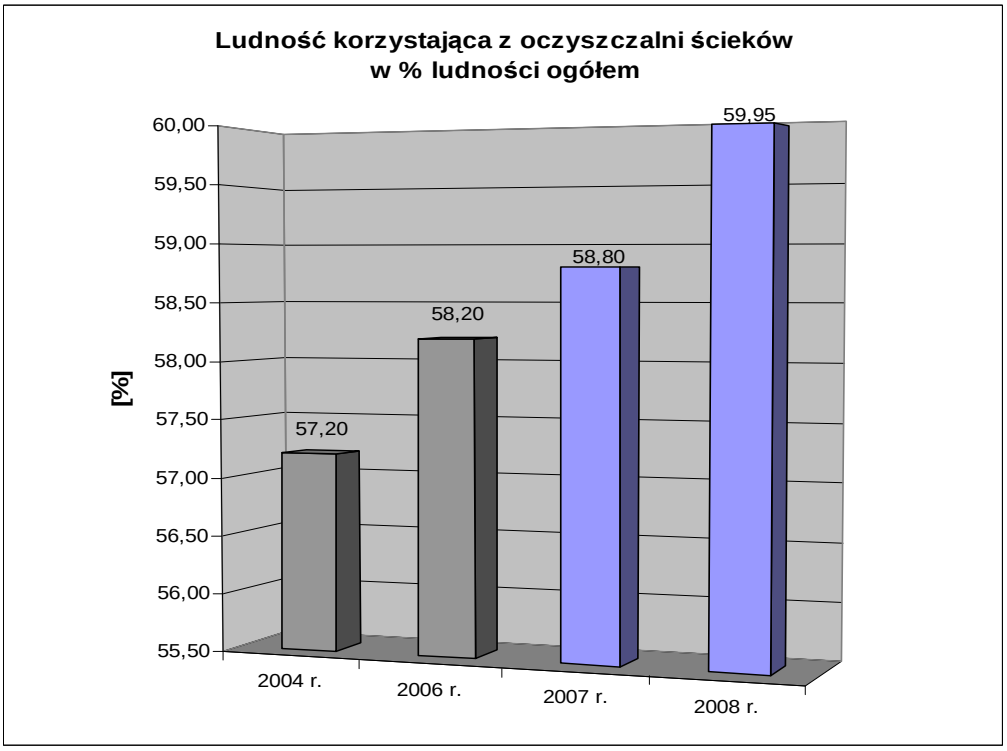
Choroba	Liczba zachorowań				
	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Pylice płuc	4	0	3	0	0
Astma oskrzelowa	0	0	1	0	0
Alergiczny nieżyt nosa, alergie skóry	0	0	1	0	1
Choroby związane ze sposobem wykonywania pracy (narząd głosu, układu ruchu)	2	2	5	2	3
Choroby obwodowego układu nerwowego	1	2	2	0	0
Uszkodzenia słuchu	5	0	1	0	1
Choroba wibracyjna	0	0	1	0	0
Choroby zakaźne i pasożytnicze	5	4	0	0	2
Razem	**17**	**8**	**14**	**2**	**7**

4.2. Mierniki ekologiczne

MIERNIK: Ludność korzystająca z komunalnych oczyszczalni ścieków

Liczba ludności korzystająca z komunalnych oczyszczalni ścieków obrazuje, jaki % wytwarzanych ścieków jest oczyszczanych i odprowadzanych do środowiska zgodnie z przepisami. Dane opracowano na podst. publikacji GUS.

Rys. 4. Ludność korzystająca z komunalnych oczyszczalni ścieków na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008.

Tab. 4. Ilość ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi z istniejących systemów oraz liczba ludności korzystającej z komunalnych oczyszczalni ścieków na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008.

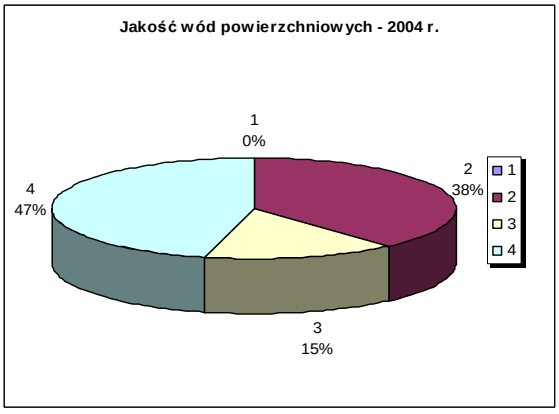
Rok	Ścieki przemysłowe			Ścieki komunalne
	Ścieki wymagające oczyszczania (odprowadzane do wód lub do ziemi) w hm^3	Oczyszczane (odprowadzane do wód lub do ziemi) w hm^3	Ścieki nieoczyszczone (odprowadzane do wód lub do ziemi) w hm^3	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem
2004 r.	5,3	5,2	0,1	57,20
2006 r.	5,4	5,3	0,1	58,20
2007 r.	5,0	4,9	0,1	58,80
2008 r.	5,0	4,9	0,1	59,95

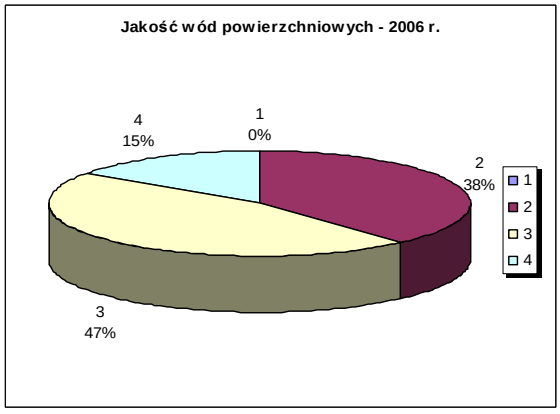
MIERNIK: Jakość wód powierzchniowych

Wskaźnik przedstawia procentowy udział stwierdzonych kategorii czystości wody w ogólnej liczbie badanych punktów i obrazuje ogólny stan czystości wód powierzchniowych na terenie powiatu. Dane opracowano na podst. publikacji WIOŚ. Na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008 badanych było 15 punktów kontrolno-pomiarowych pod kątem wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia zgodnie z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27.11.2002 r. Na podstawie uzyskanych w omawianych latach wyników badań fizykochemicznych i bakteriologicznych wód powierzchniowych oraz w oparciu o przeprowadzoną ocenę ich jakości, wg wymagań zawartych w załączniku nr 1 do rozporządzenia przyjęto dla każdego analizowanego punktu odpowiednią kategorię jakości wód: A_1, A_2, A_3. A_1 (woda nie zanieczyszczona, wymagająca prostego uzdatniania fizycznego), A_2 (woda wymagająca typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego), A_3 (woda wymagająca wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego), non – nie odpowiadająca normom (poza kategorią A_3).

Rys. 5. Jakość wód powierzchniowych na terenie powiatu cieszyńskiego

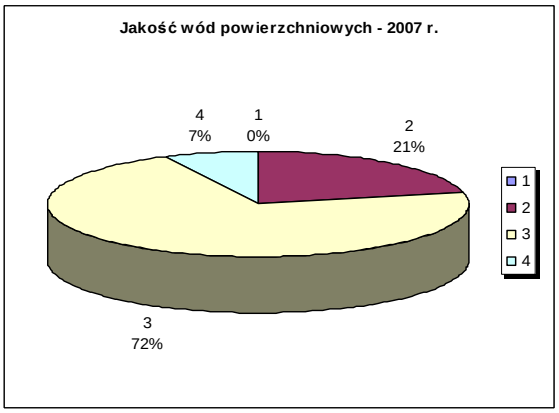
- w 2004 i 2006 r.

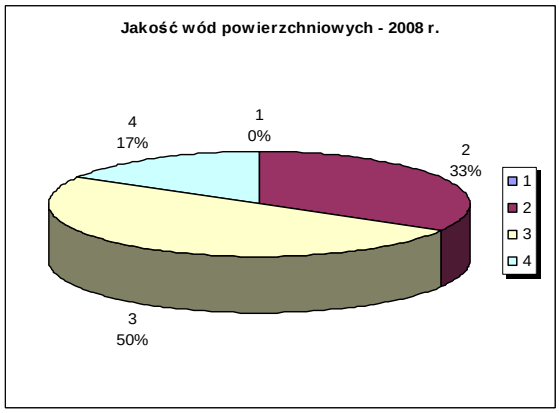

1 - kategoria A_1; 2 – kategoria A_2; 3 – kategoria A_3; 4 – non (nie odpowiadająca normom – poza klasą A_3).

- w 2007 i 2008 r.

1 - kategoria A_1; 2 – kategoria A_2; 3 – kategoria A_3; 4 – non (nie odpowiadająca normom – poza klasą A_3).

Tab. 5. Jakość wód powierzchniowych na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008 r.

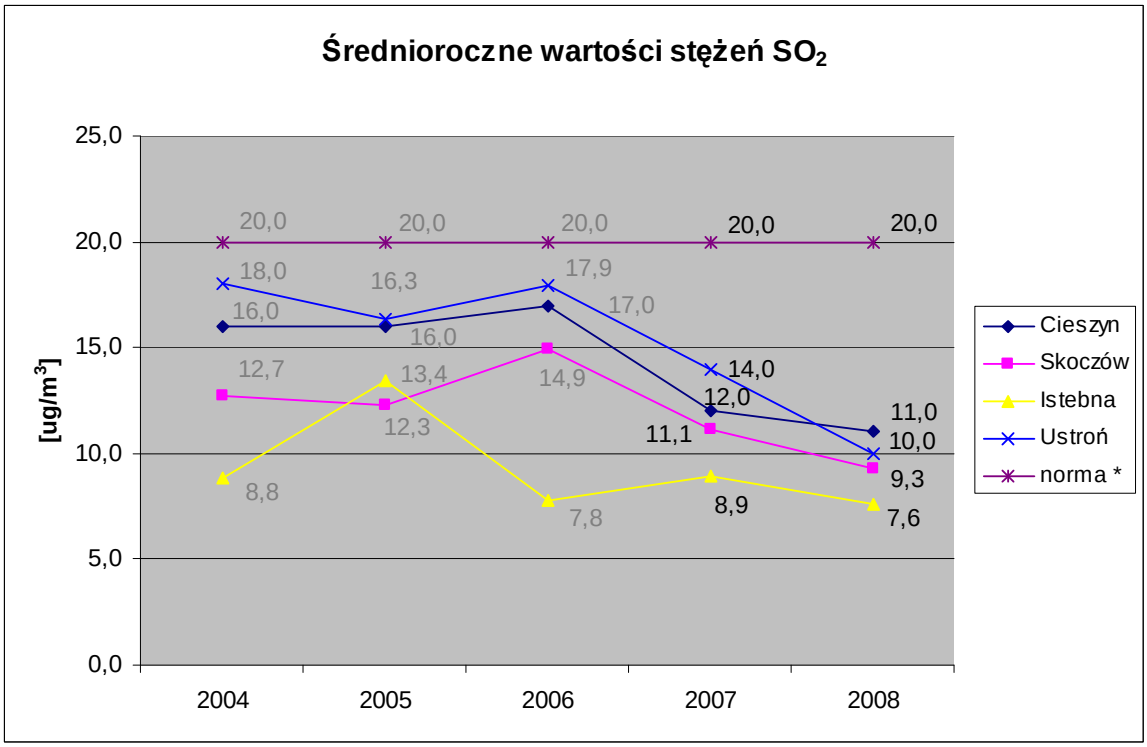
Nazwa punktu pomiarowego	Kategoria jakości wody - 2004 r.	Kategoria jakości wody - 2006 r	Kategoria jakości wody - 2007 r.	Kategoria jakości wody - 2008 r.
Zlewnia Wisły				
Biała Wisełka	A2	A2	A2	A3
Czarna Wisełka	A2	A2	A3	A2
Mała Wisła poniżej zbiornika w Wiśle Czarnem	A3	A2	A2	A2
Malinka ujście do Małej Wisły	A3	A3	A3	A3
Jawornik ujście do Małej Wisły	A2	A2	A3	A3
Dobka ujście do Małej Wisły	A2	A3	A3	A2
Jaszowiec ujście do Małej Wisły	non	A2	A3	A3
Brennica powyżej Brennej	non	A3	A3	A3
Brennica ujście do Małej Wisły	nie badano	A3	A2	A2
Bładnica ujście do Małej Wisły	non	A3	A3	nie badano
Mała Wisła wpływ do zbiornika Goczałkowice	non	A3	non	A3
Bajerka wpływ do zbiornika Goczałkowice	non	non	A3	nie badano
Zlewnia Olzy				
Olza na moście Wisła - Istebna	non	A3	A3	A3
Piotrówka w Zebrzydowicach	non	non	A3	non
Zlewnia Dunaju				
Czadeczka w Istebnej Jaworzynce	nie badano	nie badano	A2	non

non - (nie odpowiadająca normom – poza klasą A_3).

MIERNIK: ochrona powietrza - emisja zanieczyszczeń powietrza

Miernik przedstawia poziom emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu cieszyńskiego. Obejmuje następujące wskaźniki: dwutlenek siarki SO_2, dwutlenek azotu NO_2, pył zawieszony PM10 i ozon O_3. Stężenia stwierdzone na stacjach monitoringowych WIOŚ zostały przyrównane do norm jakości powietrza, które zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. Nr 87 z 2002 roku, poz. 796). W przypadku stężeń dopuszczalnych w strefie bielsko-żywieckiej (powiat bielski, cieszyński, żywiecki) wyznaczonych dla PM10, O_3, NO_2, wartości uzyskane przyrównuje się do wartości dopuszczalnych ze względu na ochronę ludności, w przypadku stężeń SO_2 jako normę przyjmuje się poziom dopuszczalny ze względu na ochronę roślin, natomiast reprezentatywnym wskaźnikiem ze względu na obszar ochrony uzdrowiskowej jest poziom NO_2. Wskaźnik emisji zanieczyszczeń powietrza (SO_2, NO_2, PM10, O_3) w powiecie cieszyńskim opracowano na podst. publikacji WIOŚ.

Rys. 6. Średnioroczne wartości stężeń SO_2 w powietrzu na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

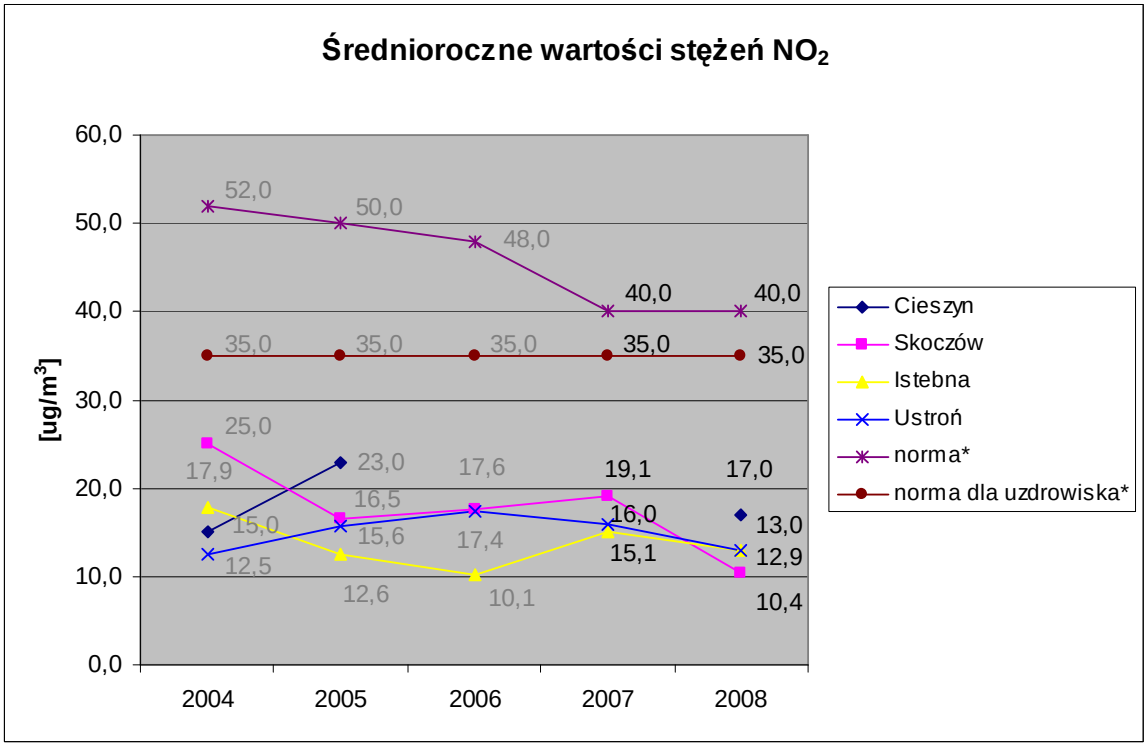

* – dopuszczalny poziom substancji ze względu na ochronę roślin [µg/m^3]

Tab. 6. Średnioroczne wartości stężeń SO_2 w powietrzu na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

Miejscowość	**Średnioroczne wartości stężeń SO_2 [µg/m^3]**					**Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji SO_2 [µg/m^3]**	
	2004 r.	**2005 r.**	**2006 r.**	**2007 r.**	**2008 r.**	**2004-2006 r.**	**2007-2008 r.**
Cieszyn	16,0	16,0	17,0	12,0	11,0	20,0 – ze wzgl. na ochr. roślin 125,0 - ze wzgl. na ochr. zdrowia	20,0 – ze wzgl. na ochr. roślin 125,0 - ze wzgl. na ochr. zdrowia
Skoczów	12,7	12,3	14,9	11,1	9,3		
Istebna	8,8	13,4	7,8	8,9	7,6		
Ustroń	18,0	16,3	17,9	14,0	10,0		

Rys. 7. Średnioroczne wartości stężeń NO_2 w powietrzu na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

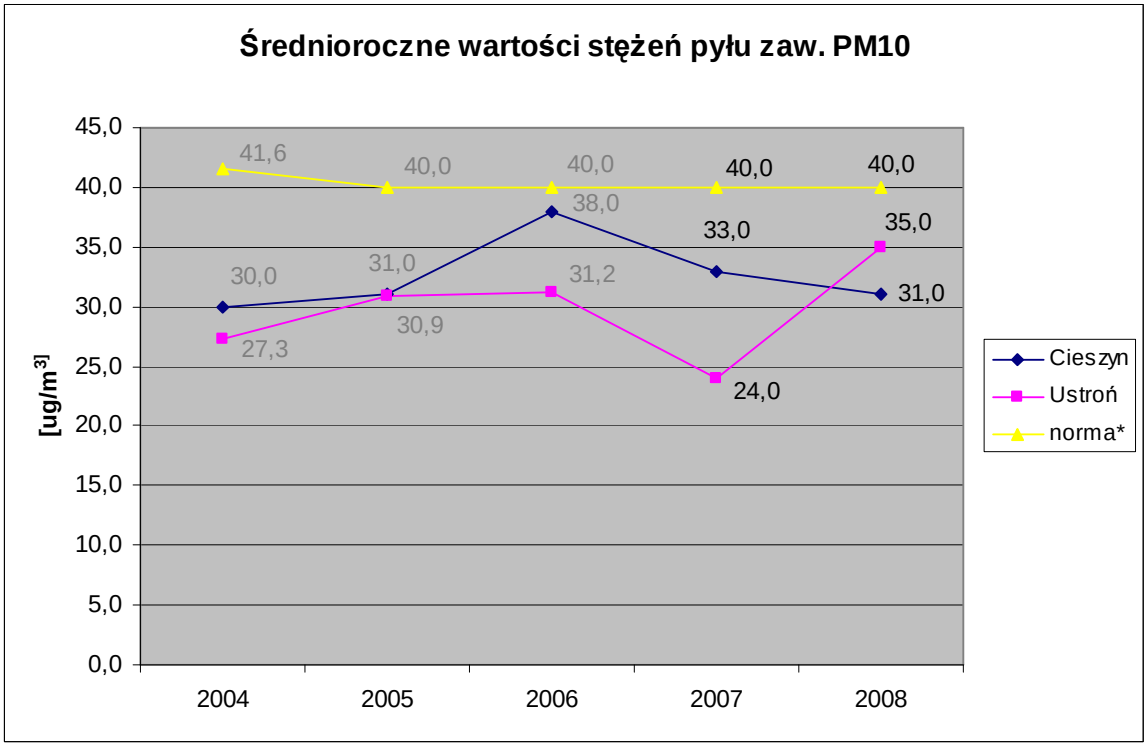

* – dopuszczalny poziom substancji powiększony o margines tolerancji [µg/m^3]

Tab. 7. Średnioroczne wartości stężeń NO_2 w powietrzu na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

Miejscowość	Średnioroczne wartości stężeń NO_2 [µg/m^3]					Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji NO_2 [µg/m^3]	
	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2004-2006 r.	2007-2008 r.
Cieszyn	15,0	23,0	-	-	17,0	od 52,0 do 48 – dla terenów zwykłych 35,0 – dla terenów ochrony uzdrowis-kowej	40,0 – dla terenów zwykłych 35,0 – dla terenów ochrony uzdrowis-kowej
Skoczów	25,0	16,5	17,6	19,1	10,4		
Istebna	17,9	12,6	10,1	15,1	12,9		
Ustroń	12,5	15,6	17,4	16,0	13,0		

Rys. 8. Średnioroczne wartości stężeń pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

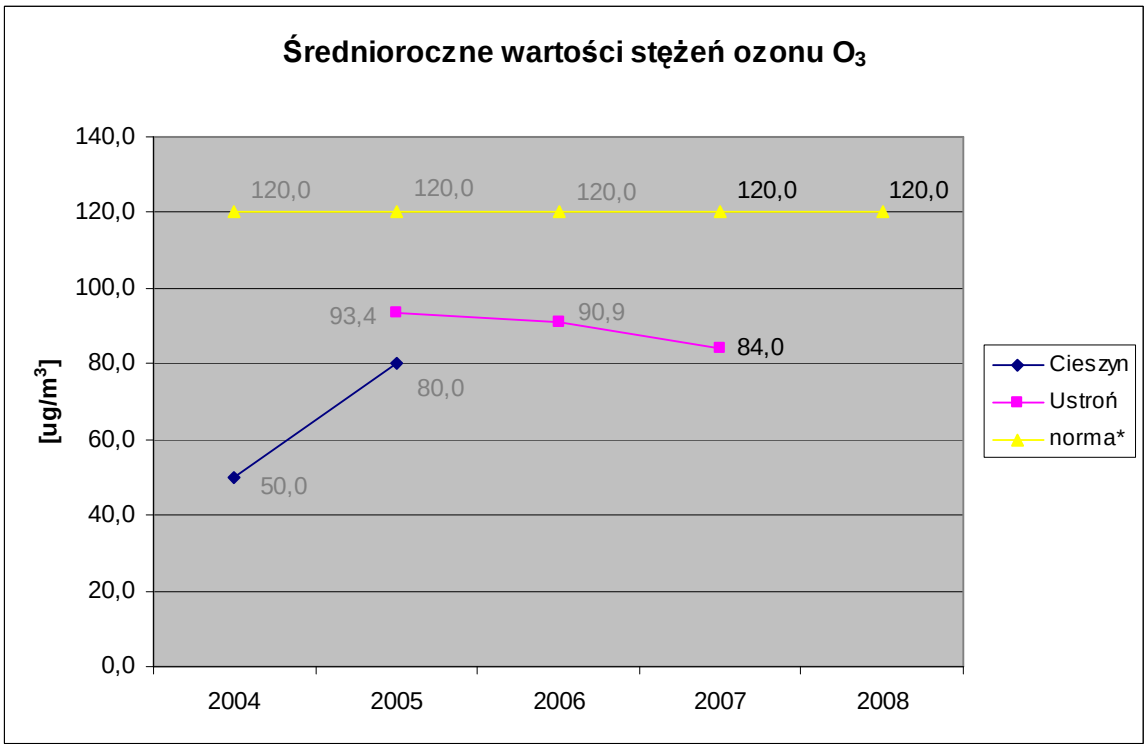

* – dopuszczalny poziom substancji powiększony o margines tolerancji [µg/m^3]

Tab. 8. Średnioroczne wartości stężeń pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

Miejscowość	**Średnioroczne wartości stężeń PM10 [µg/m^3]**					**Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji PM10 [µg/m^3]**	
	2004 r.	**2005 r.**	**2006 r.**	**2007 r.**	**2008 r.**	**2004-2006 r.**	**2007-2008 r.**
Cieszyn	30,0	31,0	38,0	33,0	31,0	41,6 - 40,0	40,0
Ustroń	27,3	30,9	31,2	24,0	35,0		

Rys. 9. Średnioroczne wartości stężeń ozonu O_3 w powietrzu na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

* – dopuszczalny poziom substancji powiększony o margines tolerancji [µg/m^3]

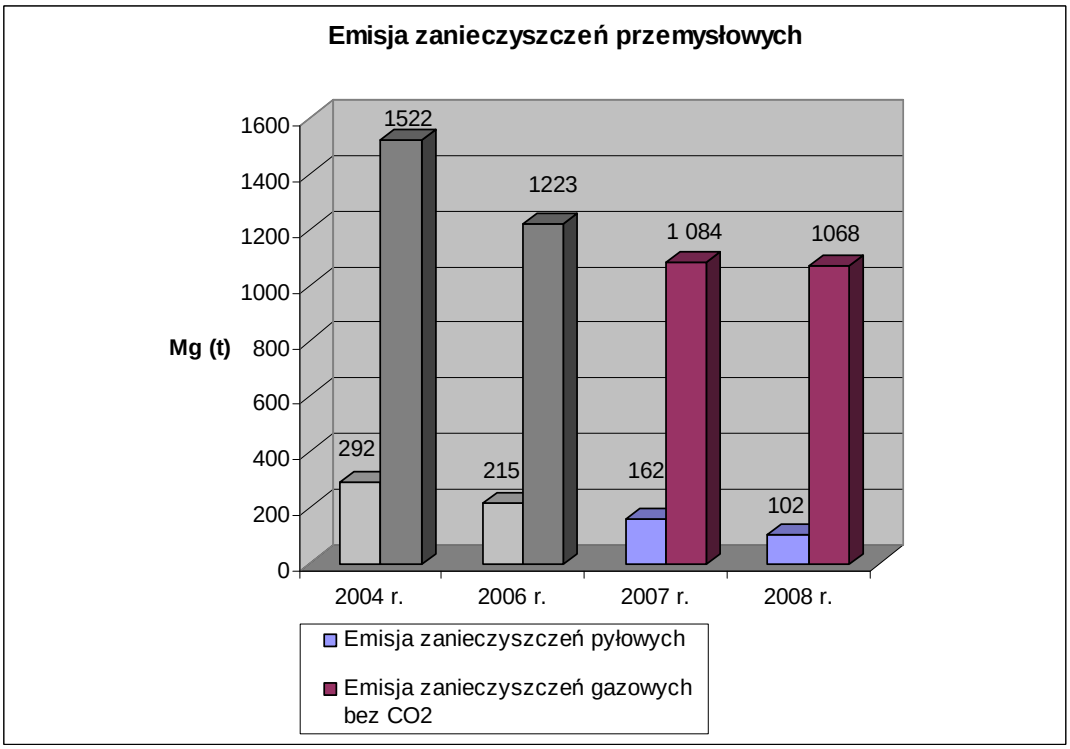
Tab. 9. Średnioroczne wartości stężeń ozonu O_3 w powietrzu na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

Miejscowość	**Średnioroczne wartości stężeń ozonu O_3 [µg/m^3]**					**Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji ozon O_3 [µg/m^3]**	
	2004 r.	**2005 r.**	**2006 r.**	**2007 r.**	**2008 r.**	**2004-2006 r.**	**2007-2008 r.**
Cieszyn	30,0	31,0	38,0	-	-	120,0	120,0
Ustroń	27,3	30,9	31,2	84,0	-		

MIERNIK: ochrona powietrza - emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza ze źródeł przemysłowych

Wskaźnik przedstawia poziom emisji zanieczyszczeń powietrza źródeł poziom redukcji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych. Dane opracowano na podst. publikacji GUS.

Rys. 10. Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

Tab. 10. Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

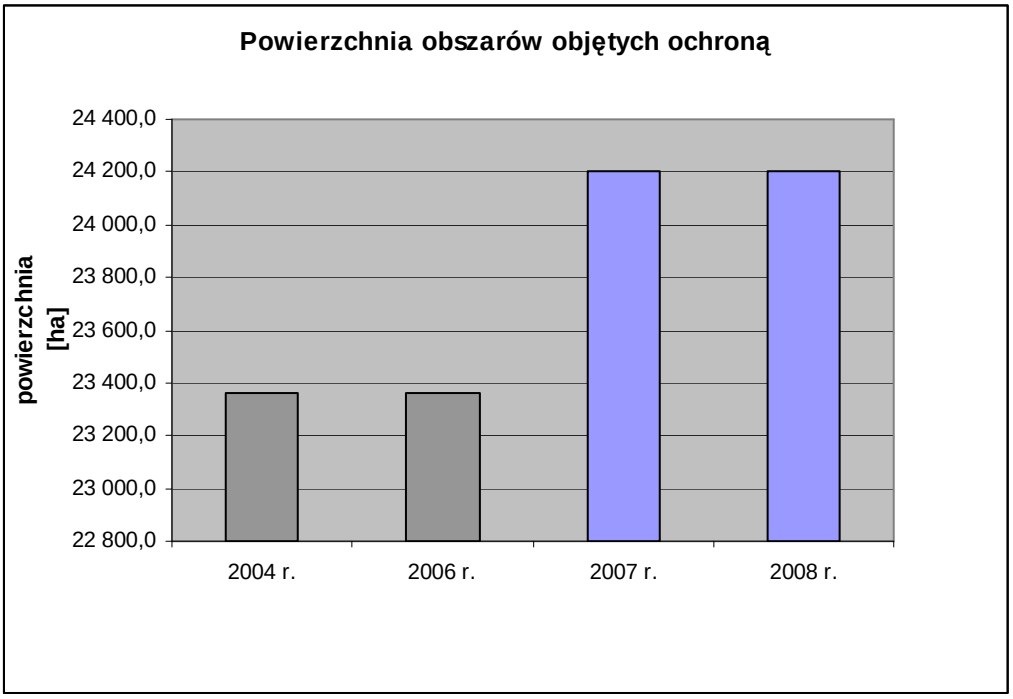
Rok	Emisja zanieczyszczeń - wskaźnik				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	
	pyłowych		gazowych [a)]		pyłowych	gazowych [a)]
	Ogółem (t)	w tym ze spalania paliw (t)	Ogółem (t)	w tym SO_2 (t)	(%)	(%)
2004 r.	292	219	1522	539	95,7	-
2006 r.	215	135	1223	371	97,6	-
2007 r.	162	65	1084	339	98,5	-
2008 r.	102	31	1068	305	98,5	-

[a)] bez dwutlenku węgla (CO_2).

MIERNIK: Ochrona przyrody i krajobrazu - powierzchnie i obiekty objęte ochroną przyrodniczą

Wskaźnik określa udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w powierzchni ogólnej powiatu cieszyńskiego dla danego roku. Dane opracowano na podst. publikacji GUS.

Rys. 11. Powierzchnie i obiekty objęte ochroną przyrodniczą na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

Tab. 11. Powierzchnie i obiekty objęte ochroną przyrodniczą na terenie powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

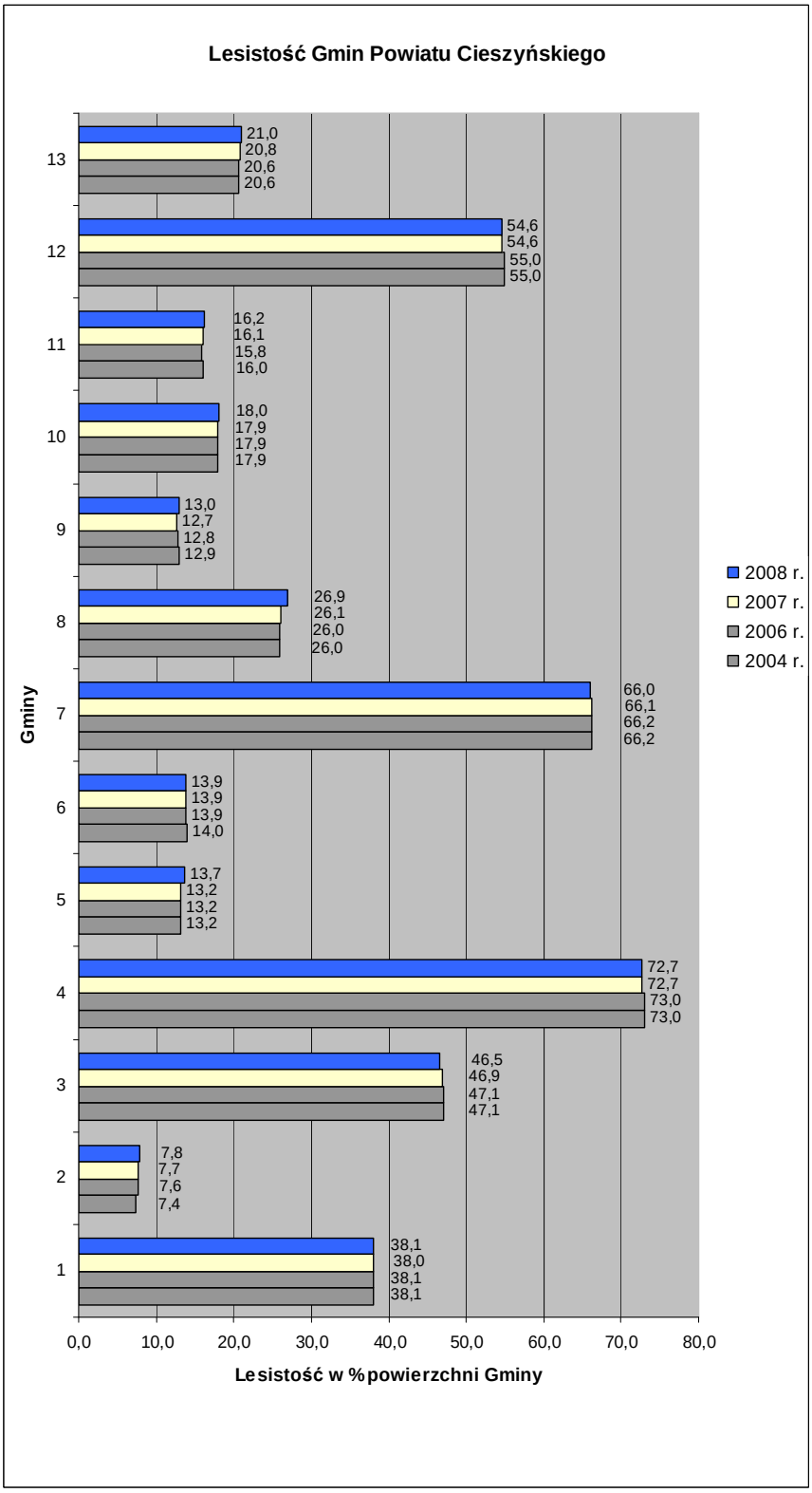
Rok	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona [a)]	Rezerwaty przyrody [b)]	Parki krajobrazowe [bc)]	Obszary chronionego krajobrazu [c)]	Pomniki przyrody [a)]
	ogółem [ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[szt.]
2004 r.	23 360,6	583,3	22 720,9	0	141
2006 r.	23 360,6	583,3	22 720,9	0	162
2007 r.	24 204,0	585,9	23 225,0	830,8	180
2008 r.	24 204,9	586,8	23 225,0	830,8	178

[a)] - łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin,
[b)] - bez otuliny,
[c)] - bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

MIERNIK: Lesistość gmin powiatu cieszyńskiego

Wskaźnik określa stosunek procentowy powierzchni porośniętej lasami do całkowitej powierzchni danego obszaru. Dane opracowano na podst. publikacji GUS.

Rys. 12. Powierzchnie leśne na terenie gmin powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

1 - powiat cieszyński
2 - Cieszyn
3 - Ustroń
4 - Wisła
5 - Skoczów
6 - Strumień
7 - Brenna
8 - Chybie
9 - Dębowiec
10 - Goleszów
11 - Hażlach
12 - Istebna
13 - Zebrzydowice

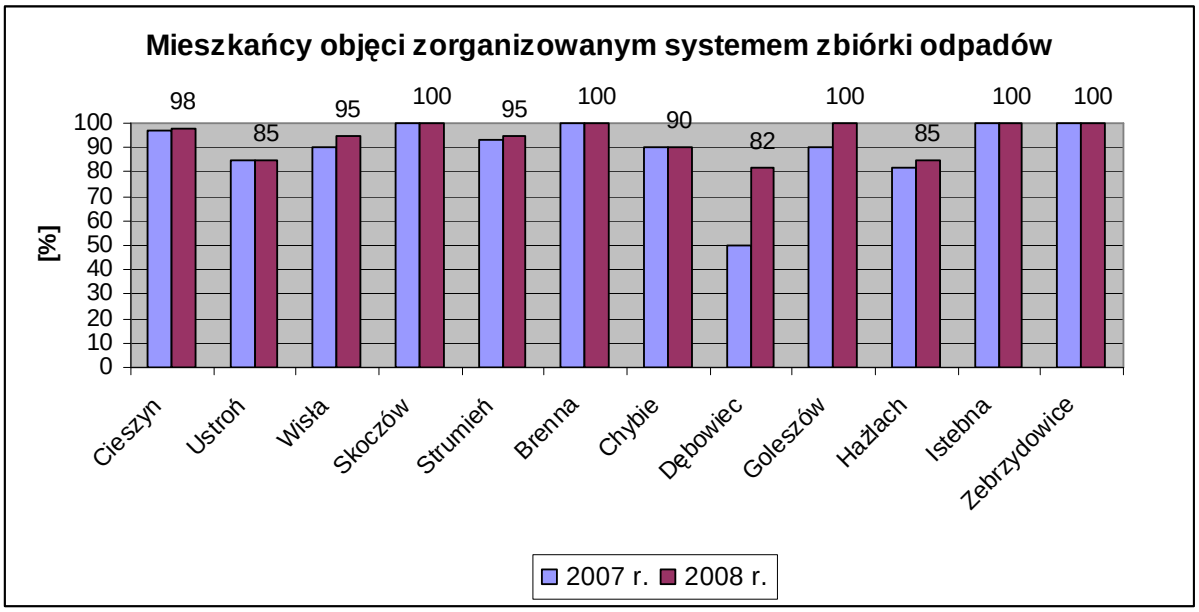
Tab. 12. Powierzchnie zalesione na terenie gmin powiatu cieszyńskiego w latach 2007 - 2008 r.

Lp	Gmina	Procentowy udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni (%)			
		2004 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1	**powiat łącznie**	**38,1**	**38,1**	**38,0**	**38,1**
2	Cieszyn	7,4	7,6	7,7	7,8
3	Ustroń	47,1	47,1	46,9	46,5
4	Wisła	73	73	72,7	72,7
5	Skoczów	13,2	13,2	13,2	13,7
6	Strumień	14	13,9	13,9	13,9
7	Brenna	66,2	66,2	66,1	66,0
8	Chybie	26	26	26,1	26,9
9	Dębowiec	12,9	12,8	12,7	13,0
10	Goleszów	17,9	17,9	17,9	18,0
11	Hażlach	16	15,8	16,1	16,2
12	Istebna	55	55	54,6	54,6
13	Zebrzydowice	20,6	20,6	20,8	21,0

MIERNIK: Gospodarka odpadami - procent mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych

Podstawowym miernikiem w gospodarce odpadami jest procent mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych w poszczególnych gminach powiatu. Dane opracowane na podstawie ankietyzacji gmin oraz danych GUS.

Rys. 13. Procent mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych na terenach gmin powiatu cieszyńskiego w latach 2007-2008 r.

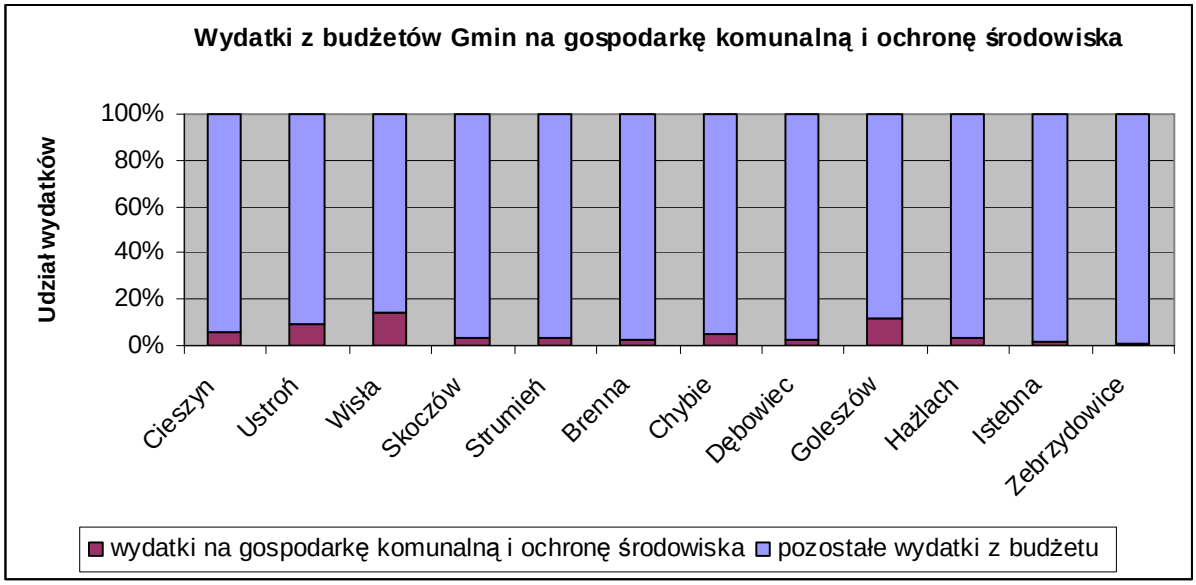

4.3. Mierniki ekonomiczne

MIERNIK: Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska w gminach wg źródeł finansowania

Miernik charakteryzuje poziom wydatków z budżetów poszczególnych gmin na ochronę środowiska w wydatkach z budżetów ogółem (dane pochodzą z dostępnych publikacji GUS).

Rys. 14. Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska w gminach powiatu cieszyńskiego wg źródeł finansowania w 2007 r.

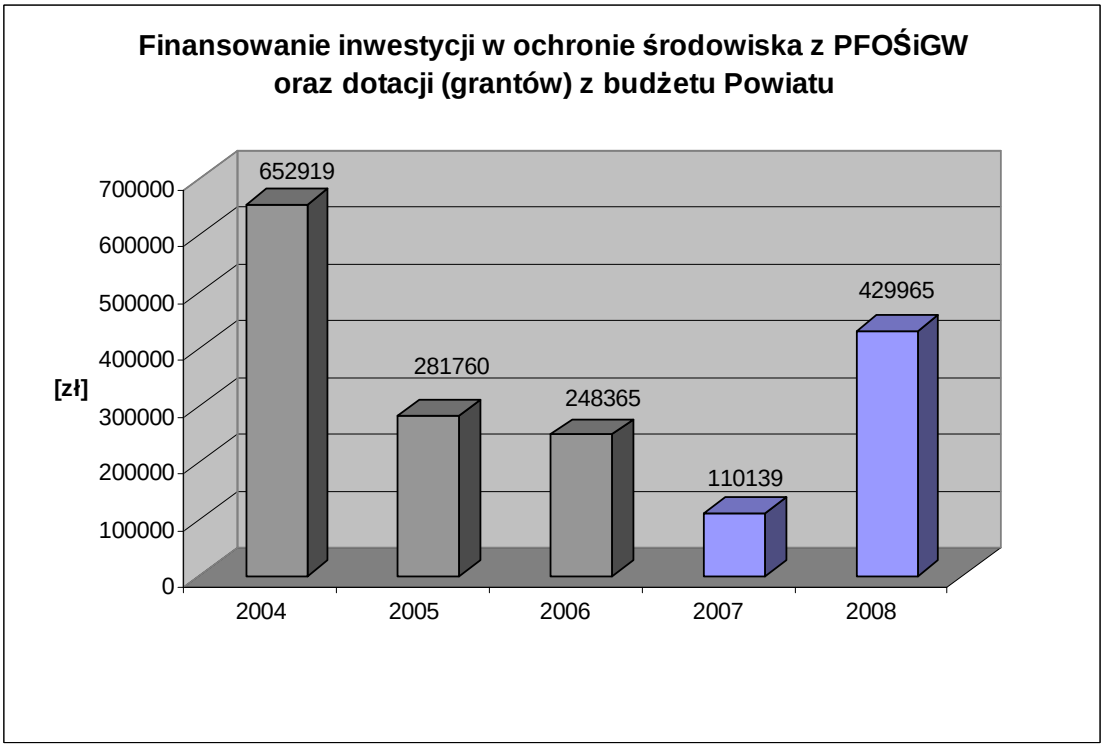
Tab. 13. Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska w gminach powiatu cieszyńskiego wg źródeł finansowania w 2007 r.

Gminy	Wydatki ogółem z budżetu w zł	Wydatki - gospodarka komunalna i ochrona środowiska w zł	Udział % wydatków na ochronę środowiska w wydatkach z budżetu ogółem
Cieszyn	88 266 044,87	5 544 471,75	6,3
Ustroń	43 483 542,44	4 452 026,52	10,2
Wisła	28 646 864,81	4 789 099,13	16,7
Skoczów	45 848 295,66	1 758 956,26	3,8
Strumień	21 598 877,99	745 556,50	3,5
Brenna	19 874 623,01	524 325,68	2,6
Chybie	15 726 104,88	828 653,17	5,3
Dębowiec	11 630 654,00	260 960,99	2,2
Goleszów	24 153 023,02	3 210 294,63	13,3
Hażlach	17 283 465,84	554 708,29	3,2
Istebna	26 790 040,90	445 669,46	1,7
Zebrzydowice	25 964 232,84	289 437,02	1,1

MIERNIK: Wydatki inwestycyjne z budżetu Powiatu

Miernik charakteryzuje poziom wydatków z budżetu Powiatu na ochronę środowiska. Obejmuje kwoty przyznane na dofinansowanie zadań inwestycyjnych w ramach tzw. „małych grantów" oraz środki przeznaczone na inwestycje z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Rys. 15. Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska z budżetu Powiatu w latach 2007 - 2008 r.

Tab. 14. Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska z budżetu Powiatu w latach 2007 - 2008 r.

Rok	**Wydatki z budżetu Powiatu - ochrona środowiska (wraz z PFOŚiGW) w zł**	**Wydatki z budżetu Powiatu ogółem w zł**	**Udział % wydatków na ochronę środowiska w wydatkach z budżetu ogółem**
2004	652 919	90 402 000	0,7
2005	281760	106 737 000	0,3
2006	248365	122 071 000	0,2
2007	110139	129 932 581	0,1
2008	429 965	140 762 565	0,3

5. Podsumowanie i wnioski

Niniejszy raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2004-2007" oraz „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego na lata 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015" stanowi wykonanie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.). Raport określa stopień realizacji zadań zawartych w Programie i jego Aktualizacji w latach 2007-2008. Analiza danych zebranych w trakcie prac nad raportem pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

1. Samorząd Powiatu Cieszyńskiego podejmuje bieżące działania dla poprawy jakości stanu środowiska przyrodniczego realizując zadania ustawowe oraz projekty proekologiczne.
2. W latach 2007-2008 zadania określone w harmonogramie Programu były realizowane w różnym stopniu zaawansowania, co wynikało m.in. z prowadzenia zadań o charakterze ciągłym i długoterminowym oraz możliwości finansowych podmiotów w nich uczestniczących.
3. W oparciu o współpracę organów administracji rządowej i samorządowej z podmiotami działającymi w obszarze ochrony środowiska realizowano przedsięwzięcia o charakterze proekologicznym.
4. Dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska wskazują na zadowalający stan środowiska w powiecie, a pojawiające się problemy (np. jakość powietrza atmosferycznego, przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu) należy traktować jako wyzwanie dla działań w przyszłości.
5. W zakresie ochrony przyrody - kontynuowano działania polegające na inwentaryzowaniu obszarów cennych przyrodniczo, co doprowadziło do utworzenia obszaru chronionego krajobrazu.
6. W zakresie ochrony lasów - prowadzono przebudowę litych drzewostanów świerkowych zwiększając udział gatunków liściastych, co powoduje systematyczną poprawę zasobów leśnych oraz zapewnia biologiczną i ekologiczną ochronę lasów.
7. W zakresie ochrony wód - prowadzono inwestycje w celu rozbudowy systemów kanalizacji oraz modernizacji istniejących komunalnych oczyszczalni ścieków. Umożliwia to odbiór coraz to większej ilości ścieków, co bezpośrednio przekłada się na poprawę jakości wód powierzchniowych powiatu cieszyńskiego. Według kryteriów fizykochemicznych i bakteriologicznych następuje sukcesywny wzrost jakości wód powierzchniowych kategorii A_2 i A_3, a co za tym idzie zmniejsza się udział wód pozaklasowych.
8. W zakresie gospodarki odpadami odnotowano wzrost liczby mieszkańców powiatu objętych systemem zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych. Sukcesywnie zwiększa się udział odpadów zbieranych selektywnie, co świadczy o wzroście świadomości ekologicznej społeczeństwa.
9. W zakresie ochrony powietrza - rozpowszechnianie systemów zarządzania środowiskowego i obniżenie wielkości emisji substancji zanieczyszczających z zakładów przemysłowych spowodowało spadek poziomu emisji przemysłowych i ograniczanie negatywnego wpływu działalności przemysłowej na środowisko. Problemem obecnie pozostaje tzw. „niska emisja" oraz emisja komunikacyjna. Powiat cieszyński**,** wraz z bielskim i żywieckim znajdują się w strefie, dla której na koniec 2008 r. ustanowiono łączną klasę czystości C (niezadowalającą) jakości powietrza. Niezbędne staje się więc opracowanie przez Marszałka Województwa Śląskiego „programu ochrony powietrza" dla całej strefy.
10. Sporządzony raport wskazuje, iż podejmowane działania z zakresu ochrony środowiska terenie powiatu cieszyńskiego są sukcesywnie realizowane przekładając się na poprawę stanu środowiska, co potwierdza słuszność wyznaczonych celów w Programie ochrony środowiska.